

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Šteje vsak četrtek in velja s poštnine vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 4 K, pol leta 2 K in za četrt leta 1 K. Naročnina za Nemčijo 5 K, za druge izvenavstrijske države 6 K. Kdor hodi sam ponj, plača za leto samo 3 K. Naročnina se pošilja na: Upravništvo "Slovenskega Gospodarja" v Mariboru. — List se pošilja do odpovedi. — Udje "Kotlovskega društva" dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo 10 vin. — Uredništvo: Koroška cesta šte. 5. — Rokopisi se ne vračajo. — Upravništvo: Koroška cesta šte. 5, vsprejema naročnine, inserate in reklamacije. — Za inserate se plačuje od enostopne pettivrste za onkrat 10 vin., za dvakrat 25 vin., za trikrat 35 vin. Za večkratne oglase primeren popust. Inserati se sprejemajo do torka opoldne. — Ne zapre reklamacije se poštnine preste.

Današnja številka obsega 12 strani.

Ne gre.

Dunaj, 15. marca.

Od lanske jeseni sem kolo državnega zbora ne teče več gladko. Vsak čas se zastavlja. Sicer v sedanjem državnem zboru, v katerem imajo vodilno vlogo nemški, češki in poljski svobodomiselniki, že od vsega početka ni šlo posebno dobro, toda za silo je še veljalo. Lansko jesen pa so začeli Ukrajinci (Rusini) obstruirati, in ko so ti nehali, so stopili na njihovo mesto češki agrarci, radikali in realisti.

Zakaj so Ukrajinci obstruirali, nam je znano. Poljaki, ki so Ukrajincem nasprotni, kakor nam Slovincem Nemci, jim niso hoteli dovoliti pravičnega zastopstva v deželni zboru gališkem. Zato so Poljakom najprej razbili deželni zbor, potem pa jim še začeli nagajati v državnem zboru. Naposled so se Poljaki udali in Ukrajinci so odložili bojno kopje. Na njih mesto so stopili Čehi pod vodstvom agrarne (kmečke) stranke.

Nemci na Češkem se s Čehi nočejo spraviti zaradi deželnega zbora. Obstruirali so ga več let in lansko leto jim je vlada prišla na pomoč, razpustila je deželni zbor in odbor, a novih volitev ni razpisala. Na Češkem vlada sedaj od vlade imenovana in upostavljena komisija. Čehi ponujajo Nemcem dalekosežne pravice. Toda Nemci se z njimi ne zadovoljijo, oni hočejo delitev češke dežele v nemški in češki del. Na ta način se nove volitve za češki deželni zbor niti ne razpišejo, ker bi deželni zbor gotovo ne deloval, in češka večina mora gledati, kako ji gospodarji in komandira vladna komisija.

Čehi pa pravijo: Na Dunaju v državnem zboru pojejo Nemci prvi glas. Ako so nam oni razbili češki deželni zbor, jim mi razbijemo državni zbor. Kakor govorili, tako storili. Odkar so Rusini, ali kakor se sami imenujejo, Ukrajinci, opustili obstrukcijo, so jo začeli Čehi, ampak samo agrarna, radikalna in realistična stranka. Mladočehi in konservativci so namreč v vladnem taboru z Nemci skupaj. Zanimivo je, da je v mladočeškem klubu tudi zastopnik slovenskega liberalizma, dr. Ravnihar, torej z mladočehi vred vladni hlapec.

Od 5. marca je državni zbor zopet zbran. Toda vsled češke obstrukcije ne pride k sapi. Pretekli teden sta bili seji v četrtek in petek. V obeh sejah je vladala obstrukcija. Vlada je hotela že v petek odgoditi državni zbor, a nemški nacionalci so jo preprosil, češ, naj se še enkrat pogaja s Čehi in češkimi Nemci. Pogajali so se celo soboto, pogajajo se danes in pogajali se bodo tudi jutri v ponedeljek. Toda če se ne zgodi čudež, ne bo šlo. Nemci imajo trde buče in Čehi ne mehkih. V torek ali sredo bo najbrž zadnja seja za dolgo časa.

Vlada ima namreč, kakor se govori v poučenih krogih, ta načrt: Ako ne pride do sporazuma, bo ta teden odgodila državni zbor. Koncem aprila bo sklicala delegacije v Budimpešto, ki bodo trajale tudi skozi celi maj. Po delegacijah bo še enkrat sklicala državni zbor. Ako še tudi sedaj ne bo šlo, bo državni zbor zaključen in ne več odgojen. In sedaj bo vlada izdelala načrt, da vsili na Češkem nov deželni red, na Dunaju pa baje državni zborniki nov opravilnik. Kako bo šlo naprej, tudi vlada sama ugiba. Bržkone bo v jeseni, ako vlada izpelje svoj načrt, izbuknila v državnem zboru na češki in nemški strani obstrukcija. Vlada bi na to odgovorila z razpustom in tako bi imeli meseca februarja prihodnjega leta nove volitve za državni zbor. Vendar do februarja se še lahko marsikaj zgodi, kar bo dalo naši notranji politiki čisto novo smer. Čakajmo torej, opazujmo in stojmo na straži!

Navodilo glede osebnodohodninskega davka.

(Spisal drž in dež. poslanec Fr. Pišek.)

(Dalje.)

Vse odbitke mora posestnik kot take verjetno in resnično dokazati. Če hoče, da se obresti od privatnih dolgov odpišejo, mora v napovedi navesti ime, stan in stanovanje upnika, kakor tudi ime hranilnice in posojilnice. Če pa tega ne stori, se davčna oblast na obresti, ki bi se kot odbitki pri odmeri osebne dohodnine navedli, ne ozira.

Ugodno je v novem zakonu, da bo kmet lahko poleg obresti od dolgov med stroške vstrel tudi pravno obvezno amortizacijo do 1% svojega dolga; vendar le pri dohodkih pod 300 K in do najvišjega amortizacijskega zneska 1000 K. Dozdaj tega ni bilo. Kmet, ki ima dolg v hranilnici in ga odplačuje z letno amortizacijsko svoto, bo lahko to svoto zaračunal med stroške, ki se morajo odbiti od njegovih dohodkov.

Kmečki poslanci so odbili veliko nevarnost, ki je pretila od socialnih demokratov in industrielnih zastopnikov. Ti so namreč hoteli, naj bi se hrana, ki jo porabi kmet za-se in za svoje otroke, ki mu delajo, upoštevala med dohodke. To se je srečno preprečilo.

Največja ugodnost za kmeta se nam pa zdi v tem, da bo zdaj mogoče velike bogatine ne samo višje, marveč tudi od njihovih pravih dohodkov obdavčiti. Milijoni dohodkov so se dozdaj lahko poskrili. Zdaj bo pa mogoče pregledati knjige raznih velikih podjetnikov in na tej podlagi izračunati dohodke. Bala se bodo visokih kazni in navedli bodo že zavoljo tega mnogo pravičnejše. Upati smemo, da se bodo tu dobili milijoni in da zato ne bo treba stikati za groši po suhih kmečkih mošnjiki. Izkušnja bo pokazala, da je to, kar zahteva nova postava, v korist kmetu, pa tudi davčni gosposki, ki si bo s tem, če se je bo držala, prihranila sila mnogo nepotrebnih pisarij in praznega dela.

Kaj se v napovedi osebno-dohodninskega davka ne more odpisati?

1. Kupne svote za povečanje ali arondiranje posesti, če se s tem posestvo tudi izdatno izboljša. — Vzglede: Posestnik kupi njivo, travnik ali gozd, in sicer radi tega, ker leži dotična parcela poleg njegove, ali pa, ker si hoče s tem izboljšati posest in mu bo mogoče rediti več živine.

2. Zneski, s katerimi se plačajo dolgovi.

3. Vsi stroški, oziroma izdatki, kateri se porabijo za lastno osebo, kakor tudi za rodbino, ženo in otroke, to je: za hrano, pijačo, stanovanje, kurjavo, luč, hišno opravilo, kuhinjsko opravilo, obleko i. dr. Ravno tako se ne morejo odbiti izdatki za zdravnika, stroški za časa bolezni, za zdravila in pogrebni stroški. Hrana in plača stalnim delavcem se pa more, kakor poprej povedano, odračunati.

Dovoljen odpis iz ozira na rodbino.

Če ima posestnik več kot 2 nepreskrbljena otroka, potem se sme za druge otroke odpisati za vsakega ena dvajsetina čistega dohodka. Vzemimo vzgled: Posestnik Kopriva ima 1800 K čistega dohodka, pa 6 nepreskrbljenih otrok, on sme torej za 4 otroke za vsakega eno dvajsetino ali za vse 4 vkup eno petino od 1800 K, to je 310 K, odtegniti. In ker mu ostane potem samo 1490 K čistega dohodka, je vsled tega davka prost.

Kaj je storiti, če dobiš od davčne oblasti naročilo, kertaista dvomi, da je tvoja napoved o napovedanih dohodkih utemeljena?

1. Davčna oblast trdi, da si prodal toliko živine, zrnja, da je tvoje stanovanje ali hrana preizko vračunjena itd? V t m slučaju moraš z dokazili utemeljiti, da so tvoje napovedbe resnične. Odgovori sledeče:

Res sem prodal vola za 500 K, ne pa, kakor trdi davčna oblast, za 700 K. — Priča ali dokaz je —

Vina sem prodal za 200 K, in ne za 900 K, priča je —

Stanovanje — — — — —

Da sem od svojih dolgov plačal res toliko obresti, kakor sem napovedal, dokazem s pobotnicami ali odrezki poštnih položnic.

Ako je davčna oblast mnenja, da si vrednost svojega stanovanja preizko cenil, povej, koliko se plača navadno za tako stanovanje, kakor ga imaš ti za-se, svojo ženo in male otroke v tvoji občini. Opomni pa je, da če tvoji otroci pri kmetiji pomagajo, potem ni treba napovedati vrednosti tistega stanovanja, ki ga daješ za otroke, kajti če bi ne imel otrok, potem bi moral najeti posle, stanovanjska vrednost stanovanja za posle se pa ne upošteva. Opomni je tudi, da se samo za take otroke, ki ne pomagajo pri kmetiji, zamore dovoliti odpis dveh petin. Glede onih

otrok pa, ki pri kmetiji pomagajo, pa je treba vedeti, da se hrana, obleka in drugo, kar dobivajo od staršev, šteje med stroške gospodarstva.

Kaj je storiti, če ti pošlje davčna oblast plačilni nalog za osebno dohodnino?

Plačati moraš vsaj polovico zneska, ki je v plačilnem nalogu naznačen, ker priziv, če ga vložiš, ne ovira plačila. Če se tvojemu prizivu ugodi, potem se ti ta že vplačani davek vpiše v dobro v drugi davek, ali se ti pa povrne. Ugovori (rekurzi) so vsled paragrafa 219 zakona o osebni dohodnini koleka prosti. Ugovor se pa mora tekom 30 dni pri davčni oblasti (okrajnemu glavarstvu, davčni oddelk), pri katerem se je plačilni nalog izdal, vložiti. Čas za priziv se računuje od tistega dne, ko se ti je plačilni nalog odpošle ali županstva vročil, in za to je potrebno, da se na plačilni nalog vedno zapiše dan sprejema. Vsakdo lahko v določenem času pri okrajnem glavarstvu, oz. davčnem oddelku, pregleda, kateri dohodki so mu predpisani. Da priziv ložje utemeljiš, priporočam, da vložiš v slučaju, če je dohodek v plačilnem nalogu večji, kakor si ga napovedal, oziroma ga je postavila cenilna komisija, pismeno prošnjo. (Konec sledi.)

Morilec svojega brata prijet čez 40 let.

Na Miklavžev večer 1. 1874 se je v Peklu pri Novem Mestu (Dolenjsko) zgodil velik zločin. Martin Rogelj je svojega starejšega brata Jožefa, ki je imel čebiti posestvo, ponoči spečega v postelji napadel. Udari ga je s polenom po senu in ga pustil. Čez nekoliko časa, ko je že umiral, pa ga je še parkrat udaril po glavi. Na hrbtu ga je potem odnesel v pol ure oddaljeni kraj „prepad“. Tam ga je vrgel v prepad, zraven prepada pa pustil nekaj obleke. Na velikonočni ponedeljek 1. 1875. so našli obleko in potem tudi ubitega brata Jožefa. Ko je to Martin Rogelj doznal in so ljudje hiteli po orožnike, se je izgubil v gozd in od tega časa izginil. Domnevalo se je, da si je vzel življenje. Proglasili so ga za mrtvega.

Živel pa je nekje na Gorenjskem pod tujim imenom. Letos pa je obolel in odpeljali so ga v ljubljansko bolnišnico. — Mislil je, da ne bo več okreval. Povedal je svoje pravo ime Martin Rogelj. Rogelj skesano vse prizna, pove, da je to storil iz dobičkaželjnosti, da je dobil grunt. Ker ga je pa vest vedno bolj pekla, je povedal pravo ime in hoče kazni prestat. Brata Jožefa bo sodišče izkopal. Morilec ne pride pod obtožbo umora, temveč radi težke telesne poškodbe, če je bil med tem časom sodnijsko kaznovan. Tudi dosmrtna ječa ali smrt na vislicah je izključena, ker je med tem časom minulo že nad 20 let. — Po zakonu more biti kaznovan z ječo 5—10 let. — Te dni so celo našli v podstrešju del obleke umorjenega brata.

Politični ogled.

— Slovensko-Hrvaško. Pri čopolnilni volitvi za deželni zbor na Kranjskem za rajnim dr. Žitnikom, ki se je vršila dne 12. marca, kakor je bilo pričakovati, je sijajno zmagala Slovenska Ljudska Stranka s svojim kandidatom in državnim poslancem Jožefom Gostinčarjem, kateri je dobil 3505 glasov, njegov liberalni protikandidat krčmar Urbančič pa samo 2455 glasov. Za Gostinčarja so posebno pridno agitirali delavci, za Urbančiča pa liberalni učitelji, uradniki, meštarji in krčmarji. Liberalci so skoro z gotovostjo računali, da zmagajo, a so se močno posmodili. Našim kranjskim kmečkim in delavskim bratom k lepi zmagi iskreno čestitamo! — V Gorici se Slovenci z združenimi močmi pripravljajo na mestne občinske volitve in upajo doseči uspeh. Pri nas na Štajerskem pa se liberalci celo v bližini nemškutarških gnezd (glej Polenšak!) družijo z najhujšimi „štajercijanci“ — Dne 13. t. m. je prišlo na tržaški trgovski šoli „Revolteta“ do velikih nemirov med italijanskimi in slovenskimi dijaki. Strupeno sovraštvo Lahov napram slovenskim dijakom na tej šoli ne bo ostalo brez posledic. Italijanski dijaki so izjavili ravnatelju zavoda in odposlanstvu slovenskih slušateljev, da bodo napram slovenskim kolegom mirovali in da bodo smeli nemoteno hoditi k predavanjem. Z ozirom na to so slovenski dijaki šli zopet k predavanjem, toda vsled groženj in napadov od strani italijanskega dijaštva,

ki so se dogodili na ulici, so slovanski dijaki spoznali, da niso varni življenja. Z ozirom na to so šli dne 13. t. m. zjutraj na policijo, kjer so prosili za orožne liste, da bi se v slučaju potrebe lahko branili pred tolovajskimi napadi. Policija prošnji slovanskih dijakov ni ugodila, vsled česar je Italijanom pogum še bolj zrastle. Popoldne ob 3. uri je napravila policija pred „Revolto“ velik kordon, ker je bilo jasno, da bo došlo vsled izzivanja italijanskih dijakov do izgrediv. Kljub izzivanju so ostali slovanski dijaki, ki jih je bilo 25, mirni. Italijanskih dijakov je bilo še enkrat več. Ko so Italijani videli, da se slovanski dijaki počejo spustiti v pretep, so poklicali na pomoč z ulice Sv. Frančiška italijansko fakinažo. Fakini so se seveda rađe volje odzvali vabilu „kulturnih“ sorojakov, naskočili so s silo policijski kordon, ga prodrli in udrli skozi stranska vrata v šolske sobe „Revolte“. Ko so italijanski dijaki videli, da jih je s fakini vred precejšnje število, so besno naskočili mirne slovanske dijake in začeli po njih udrihati z železom in ckovanimi palicami. Došlo je do hudega pretepa, v katerem so bili takoj izpočetka ranjeni 4 Hrvatje, ki so bili vsi oblitni s krvjo. Slovanski dijaki so se seveda branili napram besnosti italijanske fakinaže, kar je dalo povod Italijanom, da so še z večjo silo pritiskali na nje. Na ulici pred „Revolto“ je bila zbrana velika množica ljudstva, ki je pričakovala izredov. Iz sobe se je čulo veliko vpitje in hrup, naenkrat pa so zadelo tudi klici na pomoč. Bili so slovanski dijaki, ki so napadeni od fakinaže, klicali na pomoč. V tem hipu so se začeli tudi streljati iz revolverjev. Policija, ki je mirno poslušala na cesti razgrajanje v šoli, je nato udrila v šolo. V šoli so bili ranjeni štirje Hrvatje, in sicer od palic, in 1 Italijan. Policija je aretirala 7 dijakov. Nato so prišli tudi zdravniki, ki so obvezali ranjence. Lahki se igrajo z ognjem. Razburjenje, ki se po polastilo slovanske, zlasti pa hrvaške javnosti, bo nepopisno. Lahki bodo dobili za to nestrpnost plačilo, da je bodo pomnili. Če je dozdej še bil kak Jugoslovan, ki se za Trst ni zanimal, ga odslej nič več ne bo! Kakor se nam poroča, se je radi izgrediv pouk na „Revolto“ ustavil, zavod zatvoril ter se vršijo preiskave.

— **Češko.** Krivda načelnika državnozbornskega kluba češke radikalne stranke, dr. Šviha, da je bil v zvezi s policijo, oziroma vlado, in ji izdajal tajnosti lastne stranke, pa tudi druge, če jih je izvedel, se je dokazala. Narodno-socialna stranka mu je ukazala odložiti državnozbornski mandat. Šviha tega noče storiti. Odpotoval je preko Trsta v Dalmacijo. Kdaj in če bo prišlo do razprave, ni gotovo; med tem je že tudi Švihov zagovornik odložil zastopstvo, ker se je prepiral o njegovi krivdi. Šviha je že prosil, da se ga kot okrajnega sodnika upokoji. Žalostno, da se dobe voditelji najradikalnejših narodnih strank, ki se dajo od vlade podkupovati. Sicer pa je Šviha pravcata rastlina, ki je zrastle na mlakužnih tleh svobodomiselstva. Ko se je nesreča zgodila nad njegovo glavo, je svojemu svobodomiselstvu dal duška z besedami: „Jaz ne verujem na Boga, toda če je pravica na svetu, bom dokazal svojo nedolžnost“. Na Češkem je, kakor znano, svobodomiselni duh zelo razširjen. Žal, da se po vseučiliški liberalni mladini, ki študira v Pragi, širi tudi v naše kraje. — Poroča se tudi, da je dr. Šviha vohunil za vlado tudi med delavci-rudarji, med katerimi je mnogo anarhistov, ter policiji izročil več ovadb.

— **Ogrsko.** Madžari, vsaj nekateri, so vendar začeli treznejše misliti. Tako je v seji ogrske državne zbornice dne 13. t. m. opozicionalni poslanec grof Karoly izjavil, da je potrebno, da se mladina drugih narodnosti vsaj krščanski nauk uči v svojem materinem jeziku. Kdaj bodo neki naši Nemci, ki mučijo slovenske otroke v šulferajnskih mučilnicah, prišli do tega spoznanja. — Madžari so zopet si prilastili kos hrvaške zemlje. V Reki so proglasili del obrežja za madžarsko last in se ta kos odpiše od Hrvatske. Madžari postajajo vedno bolj predrzni, Hrvatje pa jim naprej tlačanijo.

— **Črna Gora.** Na prelazu Metalka na hercegovsko-črnogorski meji, je prišlo dne 8. marca do krvavega spopada med avstrijsko in črnogorsko mejno stražo; avstrijska straža je streljala in sta bila 2 Črnogorca ubita, 4 pa ranjeni. Ta slučaj se je zgodil sledeče: Ob meji stoji na avstrijskih tleh nekdanja turška stražnica. Črnogorski poveljnik je obvestil avstrijskega častnika, da je stražnica črnogorska last in da ne bo pripustil, da bi jo zasedli avstrijski vojaki. Črnogorci so dne 8. marca sami zasedli dotično postojanko. Ker se niso umaknili, ko so bili pozvani, so začeli od obeh strani padati streljati. Po kratkem boju so Črnogorci zapustili stražnico. Imeli so 2 mrtva, 2 težko in več lahko ranjenih. Radi tega spopada je nastalo med Črno Goro in Avstrijo zopet napeto razmerje. Kdo ima prav, bo določila sporna komisija.

— **Bolgarija.** Kakor znano, je car Ferdinand po vojski s Srbijo in Grčijo, oziroma Rumunijo, v poznem poletju lanskega leta poveril vlado Radoslavovi stranki, ki zastopa v zunanji politiki Avstriji prijazno smer, dočim so preje vladali Rusiji prijazni narodnjaki, ki se imenujejo po svojem voditelju tudi Gešovisti. Pri volitvah za sobranje, katere se vrše po „poroču“ (razmerju) in jih je Radoslavov razpisal lansko leto sredi decembra, pa vlada ni dobila večine, daši so bili rusofili (narodnjaki in cankovisti) občutno poraženi, narastli pa so agrarci in socialisti, ki so za mirno politiko, ter demokrati (Malinov), ki so tudi hudi opozicionalci. Vlada je zato sobranje razpustila in vrhu tega proglasila v novoosvojenih kra-

jih čez 30 novih mandatov, katere je upala vsled pomoči Makedonev in muslimanov vse dobiti. Volitve so se vršile dne 6. marca t. l. in je izid zdaj kolikor toliko znan. Vlada je dobila 11 glasov večine. Ali bo mogoče s to primerno majhno večino vladati, je vprašanje. Najbrže vladi zopet ne bo drugega kazalo kakor skušati z opozicijo potom koalicijskega ministrstva skupaj vladati, to je, vsaj z nekaterimi strankami opozicije. Agrarna stranka se je zopet sijajno držala, zelo so pa padli socialisti, dočim so demokrati (Malinov) zelo narastli, rusofili so le neznatno poskočili. Posebno se položaj v Bolgariji s temi volitvami ni izpremenil. Izid je približno sledeči: Vlada 128 (1913. leta 95; več 33, torej toliko več, kolikor je novih mandatov v Traciji in Makedoniji; agrarci 51 (1913. leta 48; več 3); socialisti 22 (1913. leta 36; — 14); narodnjaki (Gešov) 7 (1913. leta 5; več 2); cankovisti (Danev) 3 (1913. leta 1; več 2); radikalci 5 (1913. leta 5); demokrati (Malinov) 26 (1913. leta 14; več 12). Po zadnjem poročilu je opozicija dobila še 3 poslance, torej vsega skupaj 117. Sofija je volila protivladno. Kakor se vidi, bo treba zopet najbolj računati s kmetjsko stranko, ki šteje skoraj polovico vse opozicije. Z ozirom na notranjo in zunanjo politiko vlade uspeh volitev ni absolutno slab. Vlada bi se, ako bi imela močno pretežno večino, lahko zaletela, tako pa bo imela močno kontrolo. Agrarci niso brezpogojno rusofili, ampak so za mirovno politiko in gospodarske spremembe, kar je za Bolgarijo v sedanjih razmerah dobro. — V soboto, dne 4. t. m., se je v Sofiji začela sodna razprava proti bolgarskim generalom, katerim se očita, da so vodili zadnje vojsko izrecno v škodo domovini. Ob ravnanju bo trajala več dni.

— **Rusija.** Zadnji čas so nekateri listi poročali, da je razmerje med Avstrijo in Rusijo vse drugo, samo prijateljsko ne. Slišali so se celo glasovi, da Rusija ob avstrijski meji pomnožuje svoje vojne čete, da med avstrijskimi Rusini tajno podpiruje protiaustrijsko gibanje. Pred nekaj dnevi pa je izjavil ruski ministrski predsednik Sasonov, da je razmerje med obema državama zadnji čas popolnoma dobro in da je izključeno, da bi prišlo do vojske med Rusijo in Avstrijo. Ta državnik je izjavil, da je sicer Rusija sedaj popolnoma zacementirana, ki so ji bile vsekane po japonski vojski in da se ne boji stopiti v bojni ples s kako sosednjo državo, če bi to zahtevale koristi Rusije. Domneva se, da je Sasonov s tem mislil Nemčijo. Čudno je, da nemški listi, posebno oni v Nemčiji, nalašč pišejo, da so prijateljski odnosi med Avstrijo in Rusijo od dneva do dneva hladnejši. To delajo Nemci nalašč, da bi Rusijo v Avstriji zasovražili. Že vedo, kaj delajo! — V ruskih vladnih krogih se misli na to, da bi se odpravilo znano prognanstvo v Sibirijo. V Rusiji namreč večje, posebno politične hudodelece, pošljejo v daljno ledeno Sibirijo v prognanstvo. Ta kaznen je na Ruskem najhujša.

— **Nemčija.** Iz Berolina se poroča: Cesar Viljem se pelje čez Dunaj, kjer ostane nekaj ur, v Trst, kjer obišče v Miramaru nadvojvodo prestolonaslednika Franc Ferdinanda. Od tu se odpelje v Benetke, kjer obišče laškega kralja Viktorja Emanuela. V Benetkah ostane več dni. Iz Benetk se odpelje na Krk, kamor se za njim pripelje tudi nemška cesarica. — Dne 13. t. m. je razpravljala nemški državni zbor o interpelaciji „centra“ radi dvoboja v Mecu, kjer je en častnik drugega ustrelil. Vojni minister Falkenhayn pravi, da ni bilo vse pri dvoboju v Mecu v redu. Dvoboji se ne dogajajo samo v armadi in mornarici, marveč tudi v drugih krogih. Le postavodaja se ne more proti dvoboju boriti. Delati hoče na to, da se dvoboji omeje, a s prepovedjo bi se ne dosegli uspehi rad častnih nazorov. Dvoboji se bodo v vzgojo častnikov v duhu pravega viteštva in krščanske npravnosti omejili. Haase (soc. dem.) zahteva, da naj se dvoboj prepove. Narodni liberalce Calger predlaga, da naj se izda določilo, da kdor koga razžali, ni več sposoben, dati zadoščenje. Konservativce Westarp izjavi, da nasprotuje dvoboj proti božjim in človeškim postavam. Častno sodstvo pa spada v cesarjevo oblast. Dr. Spahn (centrum) zahteva, uplivati na to, da se bodo častniki tako obnašali, da dvobojev ne bo. — V Nemčiji so še vedno razburjeni duhovi, ker prihajajo dan za dnem glasovi iz Rusije, da se ta mogočna država pridno oborožuje in pripravlja na krvavi ples s svojim nemškim sosedom.

— **Angleško.** Ta država ima hudo ženstvo. Že leta in leta se bori del Angležinj za dosego volilne pravice, kakor jo posedujejo možki. Posebno krepko in celo s silo deluje voditeljica ženskega gibanja, gospa Pankhurst. Priredila je že veliko število burnih shodov in izgrediv. Dne 9. marca pa jo je policija prijela na nekem shodu ravno, ko je govčila hujšajoč govor proti vladi. Nastal je pravi tepež med policijo in razburjenim ženstvom, ki je svojo voditeljico z vsemi sredstvi branilo. Padali so streljati in batine. Šele, ko je prišlo vojaštvo na pomoč, je policija hude ženske premagala. Zdravniki so obvezali 20 ženskam rane, ki so jih dobile.

— **Afrika.** Italijani se morajo v Tripolisu neprestano boriti. List „Agenzia Stefani“ poroča, da so blizu Zoetina 11. t. m. okoli 2. ure ponoči napadli ustaši tabor laške kolone Latini. Sovražnik je štel 1500—2000 mož. Lahki so zagnali sovražnika s silnim protinapadom v beg. Ob 4. uri zjutraj je kolona zopet odbila močne vstaške čete. Na bojišču so našli 263 sovražnikov mrtvih. Lahki so izgubili 2 častnika in 43 mož, ranjenih je bilo 9 častnikov in 100 mož. — Izvenitalijanski listi pa poročajo, da so bili Italijani v zadnjem tednu parkrat pošteno tepeni.

Razne novice.

Godovi prihodnjega tedna.

22. Nedelja. 4. postna (sredpostna). — Nedeljski evanglij: Jezus nasiti 5000 mož. Jan. 6, 1—15.
23. Ponedeljek. Viktorijan.
24. Torek. Gabrijel, nadangel.
25. Sreda. Oznanjenje Marije Device.
26. Četrtek. Emanuel, muč.
27. Petek. Rupert, šk.
28. Sobota. Janez Kap.

* † **Dekan Jakob Caf.** V petek, dne 13. marca, je pri Sv. Tomažu blizu Ormoža umrl vč. g. Jakob Caf, dekan velikonedeljske dekanije. Rajni je bil rojen dne 3. maja 1849 pri Sv. Rupertu v Slov. gor. V mašnika je bil posvečen dne 27. junija 1873. Pastiroval je kot kaplan od 1. 1874 do 1876 v Vuzenici, kot drugi kaplan pri Sv. Magdalenii v Mariboru od 20. junija 1876 do 31. maja 1878, istotam kot prvi kaplan od 1. junija 1878 do 31. marca 1891. Tega leta je bil imenovan za župnika pri Sv. Tomažu pri Veliki Nedelji; 4 leta pozneje, dne 28. novembra 1895, je postal dekan velikonedeljske dekanije. Leta 1897 je bil imenovan za knezoškofijskega duhovnega svetovalca. Rajni je bil blaga duša, vzgleden duhovnik, vnet za vsako pošteno in dobro stvar. Našo mladinsko, društveno in politično organizacijo je blagi pokojnik še tudi na stare dni krepko in velikodušno podpiral. Pogreb se je vršil v ponedeljek, dne 16. marca. — Svetila mu večna luč!

Iz učit. službe. Za nadučitelja v Apačah je imenovan učitelj Ernest Jager. — Učiteljica ročnih del v Orešjem Ljudmila Moric je imenovana za učiteljico ročnih del pri Sv. Petru pod Sv. gorami. — tea Debelak je imenovana za učiteljico v Šmarju pri Jelšah. — Stalni učitelj v Slivnici Leon Dobnik je imenovan za učitelja na Ponikvi ob južni železnici. — Nadučitelj pri Sv. Kungoti na Pohorju Matevž Žgajner je imenovan za nadučitelja v Blagovni.

Iz poštne službe. Poštar Mihael Straus v Križevcih na Stajerskem je premeščen na lastno prošnjo za poštarja v Rajhenburg.

* **Umrl** je na Ponikvi ob južni železnici 10. t. m., spreviden s sv. zakramenti za umirajočce, v 86. letu svoje starosti g. Jožef Vrečko, oče deželnega poslanca Vrečka. N. v m. p.!

* **Papež obsodil liberalne nauke.** Že papež Pij VI. je obsodil nauke, ki jih širijo liberalci, kot nevarne Cerki v in redu. Proti liberalnim modrijanom se je oglasil v svojem pismu, v katerem pravi: „Ko so ti pogubni modrijani vsepovsod zanesli temo brezboštva in iztrgali ljudem vero iz srca, skušajo tudi pretgati vse vezi, ki ljudi med seboj in vladajočimi vežejo. Glasno kričijo v svet, da je človek rojen svoboden, in ponavljajo brez prestanka, da ni nobeni katerikoli oblasti podvržen. Da je sedanja družba množica nevednih ljudi, ki leže pri nogah duhovnikov, ki jih sleparijo v njihovi neumnosti, in kraljev, ki jih tlačijo. Kdo ne uvidi, da ogrožajo te velikanske zmote in druge take prismojenosti, ki jih s tako spretnostjo prikrivajo, red in varnost? Ti brezbožni nauki so za duše, s krvjo Kristusovo odkupljene, tem nevarnejši, čim bolj razjedajo na svetu vse, kar je zdravega, in se utihotapljuje celo v svetišču.“ — Ali ne govore tudi naši liberalci skoro ravno tak jezik in ne ponavljajo skoro istih prismojenosti, proti katerim se je že Pij VI. oglasil v svoji poslanici na tedanji krščanski svet? Ali liberalne zmote niso utihnele in so rastle skozi celo 18. stoletje, prav kakor plevel, ki vedno raste, če ga tudi stokrat izpulíš. Zato so bili rimski papeži tudi vedno primorani braniti Cerkev pred liberalnimi zmotami in opozarjati krščanski svet pred pogubnostjo teh ljudi. Liberalizem so nadalje obsodili, Pij VII. l. 1821., Leon XII. l. 1826., Gregor XVI. leta 1832., Pij IX. leta 1846. in 1865., Leon XIII. l. 1884. Proti tem zmotnim in goljufivim naukom je Leon XIII. priporočal v svojih poslanicah in pismih na krščansko ljudstvo sledeča obrambna sredstva: edinstvo katoličanov med seboj, tesno zvezo ljudstva s škofi in glavarjem Cerkve, pogumno javno in skupno izpovedanje in priznanje katoliških načel na katoliških shodih, pravo krščansko družinsko življenje, dobre vzgoje otrok, izrabo državljanjskih pravic, katoliška društva in katoliško časopisje. Zlasti je povdarjal katoliško organizacijo in snovanje katoliških strank. Katoličani naj se združujejo v katoliške politične stranke, ki naj branijo proti liberalnim pogubnim naukom pravice ljudstva in Cerkve.

* **Zalostinke pojejo.** Slovenski liberalci na Stajerskem čutijo, da se jim bliža zadnja ura. V „Slov. Narodu“ so si že začeli peti posmrtnice. V št. 60. pišejo: „Naprednjaki smo sedaj povsod v manjšini in vsled tega imamo malo vpliva na vlado, pa tudi malo ugleda napram našim narodnim nasprotnikom... Naprednjaki smo preslabi... Polotava se nas apatija (brezbrižnost) in gnjus do vsakega javnega dela...“ Tone solnce, tone za večerne gore, pravi Gregorčič.

* **Zalostni pojavi med učiteljstvom.** Zavarujemo se, kakor da bi hoteli celemu učiteljskemu stanu kaj očitati, toda kot časnikiarji imamo dolžnost, slovensko javnost opozarjati na vse pojave, ki so zvezani z njegovo srečo in nesrečo. Ni še dolgo, kar smo obžalovali, da sta učitelja Robnik (soustanovitelj Narodne stranke) in Moder zapustila slovenske vrste, moramo že zopet javiti novo izgubo. Prej navdušen slovenski učitelj Maks Smole se je uvrstil med nemško misleče učitelje. V znak tega prestopa se je dal voliti za predsednika nemškega Sulferajna v Račah. Vedno večja postaja galerija bližnjih slovanskih učiteljev. Sadu v

Št. Ilju, Spende na Ščavnici, Šac in Moge v Št. Lovrencu, Ahč v Šmarjeti, Breznik v Ceršaku itd. Imenovani so vzeti samo iz mariborskega glavarstva. Kmetje in delavci postajajo vedno bolj narodni, gospoda pa se izgublja.

* **Šoštanjka posojilnica** je imela v četrtek občni zbor. Liberalci v „Slovenskem Narodu“ grdo napadajo poslanca dr. Verstovška, ker je prišel na shod in pojasnil kmetom bilanco, katero je predložila celjska liberalna Zveza. Liberalci se hudujejo, da sta pomagala poslanec dr. Verstovšek in nadrevizor Pušenjak kmetom in jima odkrito povedala, kako da stoji stvar. Radi bi bili videli Celjani, da bi bil občni zbor kar potrdil njih početje kakor je žalibog svoj čas potrdil nakup nesrečne dunajske hiše. Kmetje so bili zelo vznemirjeni in Celjani so morali več bridkih slišati. Zakaj niso prišli v Šoštanj govorit dr. Kukovec, Stibler in dr. Božič, ki govorijo v Rajhenburgu in Zalcu o zaslugah za Šoštanjko posojilnico? Poslanec dr. Verstovšek in nadrevizor Pušenjak sta bila naprošena od združnikov ter pooblaščenca, zastopati na občnem zboru koristni kmetov. Razložila sta tudi stvarno celotno delovanje na podlagi bilance, katere niso odobrili združniki. Proti izvajanju obeh se niti eden ni oglasil; če nista pravilno nastopala, zakaj ju ni popravil zastopnik Zveze iz Celja, gospod Kunej, ki je molčal kot grob? Seveda liberalci bi bili radi imeli, da bi tudi zastopniki Kmečke Zveze delovali proti kmetom, kakor to razumejo liberalni advokati.

* **V nemškem taboru.** Odlični agitator mariborskega nemstva, g. Museg, je okrivljen, da je pri zlatnarju Ilgerju vlomil in ukradel zlatnine v vrednosti okoli 20.000 K. — Nadstražnik mariborske policije, g. Kusmanek, kateri je imel posebno strogo oko za rdeče srajce naših Orlov, je okrivljen tatvine v javni trafiki. Zadeva nemškega voditelja Wastiana, katerega zasleduje državno pravdnštvo radi tatvine, še tudi ni rešena.

* **Kjer delo, tam -- sijajna zmaga.** Iz Loke pri Zidanem Mostu nam prihaja vesela vest: Pri občinskih volitvah za III. razred dne 14. sušca so zmagali pristaši Kmečke Zveze z veliko večino nad rdečkarji in liberalci. Ko je bila volitev razpisana, so si socialni dem. samostojno postavili svoje kandidate brez liberalcev, ki se sami sebe imenujejo „narodnjake“ ali „naprednjake“. Liberalci, vrženi od svojih prejšnjih zaveznikov, so se ponudili Kmečki Zvezi in kričali, da je treba skupnega nastopa proti „nemčurjem“, dasiravno so prejšnja leta ravno s tistimi socialnimi demokrati vkup držali, katere so zdaj nazivali nemčurje. Kmečka Zveza je pa take značajneže odklonila. In glejte, stara liberalna ljubezen do socialnih demokratov se je zopet oglasila, in zadnje dni pred volitvijo so z veliko naglico hoteli delati zmešnjavo s tem, da so kandidirali 4 socialne demokrate in 4 naše. — Vendar niso nič dosegli. Naši so bili trdni kot skala; 172 naših glasovnih se je glasilo z vsemi 12 kandidati popolnoma enoglasno. Dobili so Kajtna Ivan, Koritnik Jur, in Mlinar Ivan po 225 glasov, Vehovec Ivan 219, Kacian 199, Blatnik 193, Koren 192, Jug 184, namestniki od 196—225 glasov. Socialni demokrati in „narodnjaki“ pa od 93—142 glasov. Vsi dobro misleči prebivalci se veselijo te lepe zmage. Drugi razred je tudi v rokah Kmečke Zveze še od lani, prvi razred pa je za zdaj še nemški, vendar upamo, da ne bo dolgo, ker se je marsikaj izpremenilo v teku leta. Liberalci najbolj pametno storijo, če so lepo pri miru, še bolj pametno pa bo, če se pridružijo katoliški Kmečki Zvezi, in tistim glavnim hujskačem, ki so jih zapeljali v liberalno zmoto, za vselej vrata in figo pokazujejo. Slava pa vrlim volilec, ki se niso dali nič premetiti od liberalnih in demokratskih spletkarjev! (Našim vrlim pristašem in čitateljem v Loku iskreno častita k veličastni zmagi — uredništvo „Slov. Gospodarja“.)

* **Oficirji za nemški Šulferajn.** Dobili smo iz Rač sledeči dopis: „Članek z dne 19. februarja t. l. z napisom: „Oficirji za nemški Šulferajn“, je neresničen; res pa je, da so komandant, vojaški živinozdravnik in kadet žrebčarne obiskali, odzivaje se vabilu, proti plačilu vstopnine, veselico nemškega Šulferajna. — Fischer, I. r.“ — Popravek sicer ne odgovarja zahtevam tiskovnega zakona, a približujemo ga, ker se v popravku naravnost priznava, da se celo e. kr. častniki udeležujejo slavnosti društev, ki imajo namen, delovati proti Slovincem.

* **Državni zbor odgoden.** Ze v uvodnem članku smo povdarjali, da skoro gotovo državni zbor ne bo deloval. V torek, dne 17. marca, bi naj bila zopet seja. A do seje ni prišlo, ker je ministrski predsednik že poprej naznanil predsedniku državnega zbora, da, pooblaščen po vladarju, odgodi s 16. marcem državni zbor. Čehi in Nemci so imeli dne 16. t. m. skupno posvetovalje glede sporazuma. Čehi so izjavili, da dovolijo delo v državnem zboru le tedaj, če se izvršijo deželnozborske volitve na Češkem in bi Nemci pripustili tudi sestavo deželnega odbora ter bi se sedanja upravna komisija opustila. Nemci pa so ostali kakor vedno, trmoglavi; češka obstrukcija bi se bila nadaljevala, zato je vlada raje poslala poslance — domov.

Na delo! Mnogo je podružnic Slovenske Straže, ki krasno delujejo in uživajo vsled tega obče priznan sloves. Ali koliko jih je žalibog, ki malodane spijo in so, kakor da jih ne bi bilo. Ali ni to žalostno, če ni življenja, če ni gibanja, kjer bi to moralo biti? Ali ne zahteva tega naša vest, ali ne gori v našem srcu večna ljubezen do rodne grude? V župnijah, kjer pa še ne more delovati Slovenska Straža, tam narodni delavci skupno z združenimi močmi vsi

na delo, na čelo si postavite moža preddelavca in ustanovite takoj podružnico Slovenske Straže. Naj bodo nam vzgled Kranjci, ki so zopet ustanovili novi 2 podružnici, namreč v Podlipi pri Vrhniki in v Nabrežini! V nas samih je rešitev slovenskega doma, v nas samih odločitev usode slovenskega rodu!

* **Kako delujejo nemške mladeniške zveze na Češkem?** Češki Nemci imajo dobro razvito mladeniško organizacijo. Iz letošnjega letnega poročila posname-mo, da so mladeniške zveze posebno skrbele za gospodarsko izobrazbo svojih članov. V poletnem času so prirejale skupne izlete na vzorne kmetije, kmetijske šole itd. Taki izleti več izdajo kot debela knjiga ali še tako lepo prednašan govor. Mladeniči sami vidijo na vzorno urejenih posestvih, kaj se lahko doseže, če se na posestvu napredno gospodarji. Slovenske mladeniške zveze, posnemajte!

* **Jugoslov. Strokovna Zveza,** kakor se imenuje slovensko-katoliška delavska organizacija, je izdala poročilo o delu v preteklem letu 1913. Samo na Štajerskem je imela J. S. Z. okoli 50 javnih predavanj. Plačilnic, oziroma skupin, ima Zveza pri nas okoli 30. Štajersko okrožje ima lastnega tajnika v Mariboru. Tudi v delavski organizaciji storijo naši voditelji svojo dolžnost. Lepo je gledati, kako se zadnja leta tiho in mirno, a nenavadno krepko, razvijajo različne naše organizacije. Mi gremo naprej! Ta vsklik je danes bolj upravičen kakor poprej kedaj.

* **Za kmečke pravice.** V Šleziji obstoji taka, kmetijska družba kot pri nas na Štajerskem, v kateri so pa imeli Nemci vedno večino. Slovani (Čehi in Poljaki) so že leta in leta zahtevali, naj se kmetijska družba razdeli na 3 oddelke (sekcije). V deželnem zboru je prejšnji teden prišla stvar v razpravo. Sklenilo se je, da se namesto kmetijske družbe upeljejo 3 oddelki kulturnega sveta, in sicer češki, poljski in nemški. Tudi večina nemških poslancev je glasovala za predlog. Kedaj bodo neki štajerski Nemci prišli do prepričanja, da je pravično in pošteno, da se naša kmetijska družba razdeli v slovenski in nemški oddelki?

* **Za ohranitev kmečkega stanu.** Zelo umesten in pameten predlog so vložile v pruskem deželnem zboru nekatere stranke. Predlog zahteva, da naj da vlada 300 milijonov mark za to, da nakupijo za pridne kmečke delavce in posle mala zemljišča in se jim ista pod ugodnimi pogoji odstopijo. Predloga pravi, da se hoče s tem zabraniti beg delavskih moči z dežele v mesta. Glavni pogoj, da dobi delavec ali posej od države posestvo, je, da je vsaj 5 let od vstevšega 20. leta služil ali delal pri kakem kmečkem gospodarju. Ako ne bi bil glavni namen tega predloga, da se naseli med Poljaki nemški živelj, bi bila taka postava za kmečki stan gotovo zelo dobra. A dobri Nemci imajo pri tem hudobni namen in hočejo spraviti na ta način med Poljake čim več Nemcev.

* **Mož postave -- grešen prijatelj smodk.** Kakor poroča nemški list „Grazer Volksblatt“, je policijski nadstražnik Kussmann v Mariboru, izvršil v neki prodajalni tobaka na Koroški cesti tatvino. Izvemo pa, da se to ni zgodilo tokrat prvič, ampak opetovano na sledeči način: Kussmann je hodil v prodajalno, se naslanjal na omaro, kjer se nahaja tobak, v desnici držal časopis in na glas čital, z levice pa je hitro izmaknil najboljši tobak in ga brzo vtaknil v žep. Ker je pa prodajalka po odhodu vedno zapazila pomanjkanje, sklenila je to pot paziti na policaja. In res, dobila ga je, ko je začel ponavljati svojo sladko navadico. Mož pravice je takoj priznal svojo slabo lastnost. Opuščen je bil iz službe. Ta Kussmann je bil baje v službi jako trd nasproti svojim podložnikom in ni poznal nikakih ozirov. Ravno tako se mu je že vrnilo; kajti kakor se posojuje, tako se vračuje. Če se še pomisli, da je dotična prodajalka vdova, ki samo s prodajanjem tobaka preživlja sebe in štiri neprëskrbljene otroke, vidimo veliko brezčutnost in brezobzirnost moža, ki je poklican ne samo delati red, ampak celo paziti, kako se isti izvršuje. — Dodatno se še poroča v zgoraj imenovanem listu, da Kussmann ni samo v trafiki v Koroški ulici si na nedovoljen način prillašal fine smodke, ampak da je tudi v drugih tobakarnah izvrševal isto opravilo. Trafikantinja Živko, ki ima svojo prodajalno blizu policijske stražnice, na oglu Meljske in Tegetthof-ove ceste, je izjavila, da ji je po Kussmannovih obiskih zmanjkalo tekem časa za čez 50 K smodk in tobaka. Naznaniti pa te zadeve ni marala, ker se je bala raznih neprijetnosti. Tudi v neki gostilni je po Kussmannu izginilo nekaj smodk. Čudno je, da je bil ta mož, ki je nekdanj služil celo kot orožnik, pred časom priporočen na najvišjem mestu v odlikovanju.

* **Turk je postal katoličan.** Iz mohamedanske vere v katoliško je prestopil pri Sv. Petru v Ljubljani 33letni delavec Atif Sadibašič. Več mesecev ga je pripravljaj g. župnik J. Petrč in ga v nedeljo, dne 22. m. m. krstil. Pri krstu je Sadibašič dobil ime Adolf. Takoj po krstu je prejel sv. obhajilo, nato pa je bil poročen z vdovo Alojzijo Lah, roj. Vektoraz.

* **Konec „kmečkega strahu“.** — Volk ustreljen. Iz Wolfsberga na Koroškem je prišlo poročilo, da je „kmečki strah“ uničen. Našli so ga lovci v takozvanem Waldsteingrabnu blizu štajerske meje na Golici. Zadnji strel mu je dal ravnatelj papirnice, g. M. Diamand. Takoj, ko se je izvedelo, da biva zver med štajerskimi in koroškimi alpami, so se podali spretni lovci na lov. Vsi v urni naglici mobilizirani lovci so korakali hlabro na Golico in takoj našli sledi. Prejšnjo sredo ob 4. uri popoldne je opazil zver najbolj korajžen lovec Steinbauer in takoj ustrelil na razdaljo 150 korakov, vendar pa tako spretno, da je zadel zver

naravnost v prsa. Zver je zbežala hudo krvaveča in natančna preiskava sledi je dognala, da je zver smrtno ranjena. Kroglo so našli popolnoma potlačeno na kraju, kjer je bila zver obstreljena, v snegu. V prepričanju, da je zver hudo ranjena, so lovci prekinili. V četrtek ob 7. uri zjutraj se je lov nadaljeval. Sled je zver izdala. Strelci so opoldne našli zver, ne daleč od kraja, kjer je Steinbauer streljal na njo, ležečo pod neko skalo. Strel je počil, ali zver je zopet zbežala in g. Diamandu se je posrečilo, v razdalji 200 korakov z 2 strelama ubiti zver. Med lovci je zavladalo velikansko veselje. Zanimanje za nekdanj tako zagone-tono zver je splošno. Velik, precej star volk, ki je popolnoma divje živel od mladih nog. Visok je približno 70 cm in tehta 38 kg. Ustreljeno zver so prenesli v Wolfsberg. Srečnim strelcem hiti vse napravljat burne prizore, sprejela jih je velika množica z godbo. Lovec Steinbauer je v službi grofa Henckel-Donnersmarcka, — Ubitega volka so poslali v Gradec, kjer ga je nek profesor nagatil. 8. t. m. je bil „kmečki strah“ razstavljen. Na tisoče ljudi je proti vstopnini hodilo gledat ustreljenega volka. V torek se je lovec Steinbauer z volkom odpeljal nazaj v Wolfsberg. — Ustreljeni volk menda ni bil zadnji in edini strah štajerskih Nemcev, kajti te dni prihaja poročilo, da so pri Sv. Nikolaju na Srednjem Štajerskem videli zopet večjo divjo zver. Torej še lovec Steinbauer ne bo dobil onih 3000 K, ki so bile razpisane za usmrčenje „kmečkega strahu“.

* **Kmečki strah** je povzročil veliko škodo, ki že znaša baje 16 goved in 80 ovac; če cenimo govedo povprečno po 480 K in ovco 30 K, znaša škoda skupno okrog 10.000 K, ki jo bo menda država poravnala. V Brücklu pa je preteklo leto napravil „kmečki strah“ škodo samo na polju okoli 10.000 K. V Gradcu so temu požrešnežu pregledali želodec in čreva. Mislilo so, da mu bodo v želodcu našli kaj strupa, ki mu je bil nastavljen, pa se ga je srečno izogibal. Dognali so, da je bila zadnja njegova pojedina srna, od katere mu je v želodcu obležalo nekoliko kosti in kosmate kože. Nadalje so našli v njegovi drobovini 8 trakulj in ostanke od 4 trakulj; imel je torej gotovo kakšnih 12 trakulj. Najdaljša trakulja je bila 88 cm dolga, najkrajša pa 26 cm. Tako je torej ta požrešna mrcina morala rediti sebe in zajedno trakulje v sebi in te olajševalne okolščine se morajo vzeti v poštev, če se obsoja njegova velikanska volčja požrešnost.

* **Grozen potres na Japonskem.** — 435 hiš porušenih. — 100 mrtvih. Iz Tokija na Japonskem prihaja poročilo, da je v kraju Akita divjal 15. marca tako strašen potres, da se je zrušilo 435 hiš, do 100 ljudi pa je prišlo ob življenje.

* **Viharji.** V južni Rusiji so razsajali dne 11. in 12. marca veliki viharji. Ob Črnem morju je morsko obrežje mnogo kilometrov daleč preplavljeno. Na stotine hiš je porušenih. Koliko je človeških žrtev, se še ne ve. Pač pa znaša škoda na uničenih žitnih poljih in hišah več milijonov.

* **Zvest do smrti.** Ganljiv vzgled službam zvestobe poročajo s Francoskega, da so na malem parniku „Gem“ opazili ogenj, ki se je hitro razširil, dasi je 20 mož močna posadka na vso moč gasila. 65letni kapitan Brarry je sam krmaril proti obrežju in ni kljub dimu in ognju zapustil svojega mesta. Ko je zavozil parnik na obrežje, je bila posadka rešena, kapitan je pa umiral.

* **Smrt konjskega tatu.** Iz Kozjega se nam poroča: Kakor je že znano, prišel je vendar enkrat čas, da je dosegla glasovitega konjskega tatu roka pravice. Ze leto dni so kranjski, štajerski in hrvaški orožniki zasledovali uzmoviče. Večkrat so jih imeli že takorekoč v rokah; a vsakokrat so jim pravočasno odnesli pete, pustivši ukradeno živino ali konje. Tak nevarni živinski tat je gnal dne 24. svečana čez Kozje, ko je bil ravno isti dan živinski sejem, 1 par lepo lisastih volov s telegami, misleč, da ga tako ne bo nikdo spoznal, da je tat, in jih ponujal tukajšnjim sejmarmjem za slepo ceno 600 K; a vredni so bili čez tisoč kron in so tehtali 1200 kg. Čuteč, da ga roka pravice že zasleduje, je pustil vole in jo popihal po strani ski poti. Proti večeru je prišel na cesto pri Gluhi peči—Kozje—Podsreda; tam ga je srečal šentpeterski orožnik, zasledujoč ga; a tat je dal nato klobuk pod pazduho in jel teči, kar so ga mogle nesti noge. Orožnik je klical, da naj postoji, drugače bo streljal, a vse zastoj, tat je še bolj tek. Orožnik je nato sprožil in ga dobro pogodil, kajti krogla mu je šla v prsa in na drugi strani ven. Od krogle zadet je tekel še nekaj korakov in nato se je zgrudil v krvi na tla. Potem so ga naložili na voz in peljali k sodniji. Med vožnjo je še govoril in tudi v sodnijski lop, akoravno mu je kri bruhala kar curkoma iz rane. Hitro so poslali po duhovnika, a bilo je že prepozno, nič več ni mogel govoriti, samo s sv. oljem so ga še mazlili in potem je zatisnil za vedno svoje oči. Umrlega so dali takoj fotografirati. Tat se je pisal Vinko Figer, bil je okrog 29 let star, rojen in pristojen na Hrvaško. Na vesti ima še gotovo več drugih ulomov, sleparstev in enakih lopovstev. — Bog se usmili njegove uboge duše!

* **Obrtne olajšave.** Predno stopijo obrtne olajšave, ki so bile sklenjene v deželnem zboru, v veljavo, mora biti tozadevna postava od cesarja potrjena. Pričakovati je, da vlada hitro preskrbi najvišje potrjenje. Mi bomo pravočasno poročali, kako je treba občinom in obrtnikom postopati, da postanejo deležni obrtnih olajšav.

* **Oseba dohodnina.** Napovedi za osebno-dohodninski davek je treba vložiti letos najpozneje do

dne 15. aprila. Tako nam je te dni naznanilo c. kr. finančno ravnateljstvo v Gradcu.

* **Seno in slama.** Na graškem tržišču je znašala dne 14. marca cena za seno: sladko 10—12 K, kislilo 9'50—10'50 K; slama za krmo 8'— do 8'50 K; slama za steljo 5'50—5'80 K.

* **Sejmi prepovedani.** Radi kuge-slinovke, ki se je pojavila v nekaterih občinah v okrajih Maribor—Lipnica—Radgona, so živinski sejmi v teh okrajih prepovedani. — Da se slinovka ne razširi, naj se živinorejci strogo držijo navodil, ki jih izdajo živinozdravniki in oblasti.

P. n. gg. katehetom naznanjamo, da ima Tiskarna sv. Cirila v Mariboru velikansko zalogo obhajilnih podob najrazličnejših vrst popolnoma po tovarniških cenah. Čč. gg. raj takoj zahtevajo vzorce, ki se jim brezplačno dopošljejo.

* **Gradec.** Skupina J. S. Z. v Gradcu priredi del. shod, kateri se vrši v nedeljo, dne 29. marca, ob 4. uri popoldne, v prostorih slovenskega katoliškega izobraževalnega društva Kres, Prokopigasse 12. Na shodu bosta govorila okrožni predsednik F. Zebot in tajnik Vekoslav Zajc. Ob tej priliki vabimo vse naše graške Slovence in Slovenke, da se tega za nas graško delavstvo zelo važnega shoda gotovo udeležijo. Vabimo tudi vse slovenske delavce iz Gornjega in Srednjega Štajerja, da se v večjem številu odzovejo našemu povabilu.

* **Velikonočno sreljanje.** Opozarjamo na današnji inserat „Papirnati topiči.“ Sreljanje s temi ni nevarno, pok pa je močnejši, kot oni iz železnih.

* **Pozor** — mladeniči in dekleta! Knjiga „Dragoceni biseri“, ki je prej stala s poštnino 60 vin., velja od sedaj naprej en komad samo 40 vin. brez poštnine. 10 komadov pa s poštnino vred samo 4 K. Knjiga se prodaja v Cirilovi tiskarni v Mariboru in pri pisateljici Pepici Senici v Smarju pri Sevnici.

* **Iastnik turške srečke,** ki je kakor splošno znano, prva tovrstna srečka, zamore postati vsakdo, kajti mesečni obrok za nakup iste znaša samo K 4.75, kateri znesek zmore pač vsakdo, kdor pomisli, da mu v srečnem slučaju prinese resnično bogastvo, v najneugodnejšem slučaju pa mora zadeti na vsak način vsaj najmanjši dobiček, s katerim dobi večji del kupnine zopet nazaj. Naj nikdo ne prezre današnjega zadevnega oglasa Slov. Straže, kajti s tem zgreši možnost, pri prihodnjem zrebanju dne 1. aprila t. l. zadeti 400.000 zlatih frankov!

25 mornarjev vrženih na samotni otok.

Francoska ladja „La Tour d'Anvergue“ je meseca oktobra l. 1913 plula proti Novi Kaledoniji; dne 16. oktobra pa jo je v Polineziji (Mnogo otočja) v Tihem morju zalotil silen vihar in jo vrgel ob zapuščen otok. Ladja se je takoj začela potapljati. Moštva je bilo 24 mož, ki mu je načeloval kapitan Ducos. V vsej sili so se rešili na otok in vzeli seboj živeža ter najpotrebnejših reči. Otok je bil popolnoma zapuščen in hraniti so se morali z živežem, ki so ga prinesli seboj z ladje. Čez kakih 14 dni se samotnemu otoku približa neka ladja, ki so jo Robinzoni opozorili na položaj. Ladja pa ni imela prostora več kot za 15 mož. Kapitan se ni hotel vkrcati na ladjo, dokler ni zadnji njegovih mornarjev rešen. Toda tudi nobeden mornar ni hotel zapustiti kapitana.

Ladja je odplula dalje. V prvi lukii, v katero je dospela, je naznanila nesrečo 25 pomorščakov. To seveda je trajalo dolgo. Med tem so na otoku pošla živila, prinesena z ladje. Čez 2 meseca se je na otoku začela lakota. Hraniti so se morali z ribami in vsem mogočim, dokler ni po 98 dnevih pregnanstva došla pomoč. — Dne 24. januarja je priplula vojna ladja „Zelee“, ki je mornarje vzela na krov. Te dni so prispeli francoski mornarji iz Novega Jorka domov na Francosko.

Mariborski okraj.

m Maribor. Mestni očetje delajo sedaj v svo naglico za preuredbo mestnega kopališča. Ta naprava bo stala svojih 100.000 do 200.000 K. Seveda bodo to svoto morali plačati davkoplačevalci. Čudno je vsekako, da so pri mestni občini in obenem pri okrajnem zastopu eni in isti „purgarji“ zraven. A še bolj čudno je, da se ti gospodje za mestno kopališče silno brigajo, za dobre ceste ali pa za napredek živinoreje, ali recimo za toli potrebni most pri Dupleku pa se ne zmenijo mnogo. Seveda: mariborsko kopališče bo za nemško gospodo, most pa bi rabili samo slovenski kmetje!

Sv. Ana na Krembergu. Že zopet prihajajo vesti, da želi nemški Šulferajn na Ščavnici kupiti hišo ter si tam ustanoviti mučilnico za ubogo slovensko dečo. Žalibog, moram reči, da se za to posebno dva najbolj mučita, vriniti nam ščavnicovce. Njih imeni za zdaj zamolčim, pa v prihodnje že preskrbim, da prideta v javnost. In vi občani, kaj pravite k temu? Kakšen odgovor bodele dali tem agentom? Ali se boste podpisali? Kakšne posledice ima to za vas? Če nečete verovati, vprašajte Šentlenartčane; oni vam bodo lepo razložili, kakšna so ta germanska nebesa. Prepričajte se!

m Sv. Benedikt v Slov. gor. (Razno.) Bralno društvo je dne 8. svečana pripravilo pri Sv. Lenartu veselico s predstavo igre: „Krivoprisežnik“. Dobiček gre v prid našemu novemu Društvemu Domu. — Na pustno nedeljo pa smo imeli doma veselico z dvema predstavama. Tokrat je bil obisk klavern. Vzrok slabo vreme, posebno pa neznansko blato, ki ga najdeš le v Slovenskih goricah. Razun tega je strašila ljudi tudi povodnj, ki je nastala vsled naglo se tajačega snega. Nekateri naših igralcev radi povodnji, ki je pokrila na Drvani vse mostove, zvečer skoro domov ne bi bili mogli. — Letošnji huđi mraz pri nas ni ostal brez posledic. Ljudje so zelo bolehal in umirali, dvakrat smo celo po 4 mrličie naenkrat položili k počitku. Težko bolna še leži naša vrla sotrudnica pri Bralnem društvu, Lizika Kurbus. Revica se

je prehladila in je dobila silen revmatizem ter je veliko pretrpela. Sedaj se ji, četudi le počasi, obrača na bolje. — Novega kremarja in obenem peka dobi. Pride od Sv. Jurija ob Pesnici in se piše Kappel. Govori se, da je član Südmarke. — V soboto, dne 7. marca okoli 3. ure popoldne prišla je od severo-vzhoda silna nevihta z bliskom in gromom, kar je v tem času nekaj nenavadnega. V Benediškem vrhu je udarila strela v visoko hruško tik ob hiši Marije Zavernikove. Se lanskih 2 nesreč vsled strele nismo porabili, pa se nam letos že zopet ponujajo, in to tako zgodaj.

Sv. Barbara pri Vurbergu. V nedeljo, dne 8. marca, smo pokopali pridno 16letno deklico Juliko Slaček, posestniško hčerko v Veliki Zimici. N. v m. p.!

Ptujski okraj.

p Ptuj. Naša mlada delavska organizacija, to je skupina Jugoslovanske Strokovne Zveze, prav lepo napreduje. Je pa še mnogo zidarjev, delavcev, hlapcev, dekel, viničarjev, železničarjev, ki še niso pristopili. Kdor želi pristopiti, naj se oglasi pri predsedniku ali pa pri našem mladeniču Fr. Veru.

p Sv. Marko niže Ptuj. Kakor je bilo že v listih omenjeno, je bilo naznanjeno za nedeljo, 15. t. m., zborovanje „Svete vojske“. Gospod profesor Kovačič, ki je v treh izbornih govorih opisal škodljivost alkohola in nujno potrebo boja proti njemu, je bil res dobrodošel, ker so ga vsi z zanimanjem poslušali. Da uvidevajo tudi možje in mladeniči, da je boj proti pijančenju zelo, posebno še pri nas, potreben, so pokazali s tem, da so primerno veliko dvorano v posojilnici, kjer je g. profesor dr. Kovačič predaval po večernicah, napolnili popolnoma. Obnašali so se vsi dostojno. Seveda, začetek je težaven, a vendar se je oglasilo za prvo stopinjo treznosti 5, za drugo 15 mož oziroma mladeničev. Nadaljujmo to delo z veseljem in vstrajnostjo, polagoma se bodo pokazali tudi sadovi tega dela, katerih bomo vsi veseli.

p Sv. Urban pri Ptuj. Slučajno dobim v roke „Narodni List“. Vsled radovednosti si ga natančno ogledam. Mnog v začetku stoji: „Današnja številka pošlje mojim zavednim Slovincem v ptujskem okraju na ogled. Naj jo prečitajo in potem ta list takoj naročijo“. — Presneto malo boš skupil pri Sv. Urbanu. Kajti mi smo bili in ostanemo zavedni Slovinci, ne da bi to vsiljivo liberalno čtivo nas k temu spodbujalo. Liberalnega časopisja mi ne prebiramo; imamo došti lepega in poučljivega berila v našem priljubljenem „Slovenskem Gospodarju“, katerega prebirajo že skoro v vsaki hiši. — Nadalje tudi najdem dopis s Polenšaka. Tam se vedno liberalno dopisunče zaganja v č. g. župaika in mu predbaciva novi farovž ter jadikuje, da Polenščane to veliko stane. Vprašam Vas, ali mislite, da bodo gospod župnik v slučaju smrti ali če se kam peljejo, farovž s seboj nesli? Ali ni vaša lastna in tudi čast za celo faro, da imate boljše stanovanje za svojega dušnega pastirja kot ste ga imeli dosedaj? Pridite enkrat k Sv. Urbanu in si ogledajte našo bodočo novo šolo, ki bo tudi precej stala posameznega davkoplačevalca, ker znaša cela vsota okroglih 75.000 K! In ne bo stavba samo za šolsko mladino, temveč gospodje učitelji potrebujejo tudi zase prostorna stanovanja. Seveda, kar je liberalne inteligence, tam je treba krasnih sob, za duhovnika pa bi bilo vse dobro.

p Sv. Lovrenc na Dravskem polju. Dne 16. svečana se je poročil v Cirkoveah Jernej Peršuh iz znane Zimetove hiše v Zg. Pleterjah s pridno mladenko Lizo Napast iz Štrasgonjce pri Pragerskem. Poročal je ženinov brat č. g. Anton Peršuh, kaplan v Dolu pri Hrastniku. Veseli svatje so ob tej priliki darovali za Slovensko Stražo 17 K. Obilo sreče!

Ljutomerski okraj.

I Ljutomer. Orel postaja vedno močnejši. Naše število raste od dne do dne. Liberalci nas seveda škodoželjno od strani opazujejo, a mi se jih kar nič ne bojimo. Upamo, da bomo v poletju napravili večjo orlovsko prireditev. — To bi bilo pa res dobro, če bi poslanci Kmečke Zveze napravili pri nas shod in bi nam poročali o svojem delovanju.

I Iz Ljutomerske okolice. Pred kratkim je otvoril gospod Lentz svojo trgovino za steklenino in porcelanino. Trgovina je moderno opremljena, da bi delala čast vsakemu mestu. Blago najboljšje kakovosti in po zmerni ceni. Ljutomerski in okoliški Slovenci: Držimo se gesla: Dobro blago pri dobrem trgoevu!

Slovenjgraški okraj.

s Šaleška dolina. V naši dolini je veliko razburjenje radi Šoštanjске posojilnice. Naš poslanec dr. Verstovšek je res pridobil podporo 200.000 K; upali smo vsi, da smo rešeni skrbi in hvaležni smo poslanecu. Toda kakih 50 kmetov je svoj čas podpisalo obveznice za velike svote, katere sedaj tirjajo liberalci od nas. Reklo se nam je, da ne bode treba nikdar plačevati. Zato smo šli na lim in nismo ubogali poslanca dr. Verstovškega in „Slovenskega Gospodarja“, ki je tedaj pisal in nas rotill, naj ničesar ne podpisujemo.

s Razbor pri Slovenjem Gradcu. Že več let sta se pripravili občini Razbor in Podgorje radi občinske ceste, katera vodi iz Podgorja na Suhu dol, čegava da je in kedo naj jo popravlja. Bila je že tako slaba,

da človek skoro peš ne bi prišel v Slovenji Gradec. Kmetje so se upirali na vso moč in je niso hoteli popravljati, češ, mi je ne potrebujemo, čeravno je ves promet teh občin na tej cesti. V tem žalostnem položaju je posegel vmes okrajni načelnik g. A. Günter in si je prizadeval tako dolgo, da sta se občini Podgorje in Razbor mirnim potom sporazumeli, začeli cesto popravljati in sta jo do meseca junija 1913. za silo posuli in popravili. Čeravno je bila še bolj slaba, se je na prizadevanje g. Günterja sprejela za okrajno cesto.

Celjski okraj.

c Celje. Pri zadnjih volitvah v okrajno bolniško blagajno je tašča liberalnega voditelja dr. Kukovca volila z nemškutarji. To se govori po celem mestu in celem okraju. — Videti je, da „Slovenski Narod“ od pretekle sobote odgovarja na napade, ki vsled tega prihajajo opravičeno od vseh strani proti dr. Kukovcu, na ta-le čuden način: „Grajate nas prav ostro, zakaj nismo odločnejše proti nemškutarjem nastopili? Nočemo se zagovarjati...“ Jasno je, da liberalcem ugašajo vse moči, da se voljno udajajo žalosni usodi. Ljudstvo jih je zapustilo, sedaj razpadajo zadnje liberalne vrste.

c Zalec. Pri nas so se nedavno vršile občinske volitve, po katerih bodo liberalci tudi zanaprej gospodarji občine. Naša stranka se je volitve udeležila v II. in III. razredu. Vsak pameten človek ve in uvidi, da ima sleherni volilec pravico, svojo volilno pravico tudi izvrševati. Do tega spoznanja se seveda liberalni kričači v Zalecu še niso povzpeli in je tudi zastoj vsako upanje, da bi se kedaj. Zmerjali so naše pristaše pred volitvijo, na dan volitve in zmerjajo jih tudi po voltvi. Liberalna omika je enkrat takšna in ne more biti drugačna. Pravijo in pišejo, da je naša stranka propadla sramotno. Če se govori in piše o sramoti, iskati jo moramo pri liberalcih in našli jo bódemo v toliki meri, da pride na vsakega liberalca nekaj. Sramota je bila liberalna agitacija, sramoten je pa tudi izid sam za liberalce. Vsled tega je sramotna tudi liberalna „zmaga“, ni pa sramoten naš poraz.

c Hmelj. Promet s hmeljem v naši državi. Meseca septembra, oktobra, novembra, decembra 1913 in januarja 1914 se ga je izvozilo 92.402 stota več kakor uvozilo, čeravno je bila lanska letina v Avstro-Ogrski bolj slaba kot dobra. Tudi piva se je izvarilo v Avstriji l. 1913 od 1. septembra do 30. novembra 4.488.206 hektol trov (hl = 100 l) in v tem času l. 1912 4.052.567, torej je v letu 1913 napredovalo varenje piva v Avstriji za 435.639 hl. V Šavinski dolini se bo letos tudi dokaj hmelja na novo sadilo in k temu bi še pripomnili, da imajo že nekateri hmeljarji nekaj hmelja iz Alosta. Ker je pa ta hmelj na kakovosti eden najslabših hmeljev kar ga je na svetu, čeravno obrodi bogato, ga vendar ni priporočati, da bi ga sadili v Šavinski dolini. S slabim blagom ne bomo mogli tekmovali z drugimi deželami. Pač pa je priporočati naš „Golding“, ki je že zelo priljubljen, in tudi naš pozni hmelj, ki tudi dobro obrodi in ima tudi svoje prijatelje. Da je ta trditve o hmelju iz Alosta resnična, dokaže poročilo iz Norinberka ob koncu februarja, ki je sledeče: Hmelj iz Špalte stane do 215 mark, iz Holedana do 240, iz Virtsberga do 230, iz Alzacije do 230, poljski do 220, avstrijski različni do 200 in Alosta do 175 mark. Tedaj že v letih, ko ni hmelja v izobilju, ima ta hmelj veliko nižjo ceno, kaj bi bilo šele v letih, kadar ga je obilo, najbrž bi se dobil težko kupec za to blago. Poročilo od 26. februarja iz Belgije pravi, da stane tam hmelj iz Alosta 142—150 frankov 50 kg (1 frank je 80 vin. naše veljave) in ga za prihodnjo bernjo ponujajo tam po 95 frankov za 50 kg. In še za te cene ni kupeca, ker ta hmelj ni dobre kakovosti. Torej previdnost, kakšne vrste hmelj se naj sadi. — Cene hmelju v Zateu na Češkem so sedaj sledeče: žateški do 305 K, iz Auše do 265 K, štajerski do 235 K, iz Ogrske in Galicije do 230 K stot po 50 kg.

c Braslovče. Dne 14. t. m. smo spremlili k večnemu počitku deklico Tončko Ortl iz Malih Braslovč, Rajna je bila zares pravi vzor pobožnega, poštenega in nedolžnega življenja, Bogu je bila ljuba in zato jo je poklical k sebi. Kako je bila zavedna, lahko pričča marsikateri dopis v „Našem Domu“ in „Domoljubu“. Pogreb rajne je bil izredno lep. Sestrica počivaj sladko!

c Sv. Jurij ob Taboru. Neizprosna smrt nam je vzela dne 27. februarja preljubo mamo Antonijo Verzel, posestnico v Lokah, mater šolske sestre Eveline. N. v m. p.!

c Vransko. Obešenega so našli na kozolcu mladega posestnika Franca Paul iz Merince. Bil je komaj 10 mesecev poročen. Sodnijska preiskava je dognala, da se mu je omražil um.

c Vransko. Pri nas je boj naših poslancev zaradi olajšav pri snaženju dimnikov našel hvaležno odobravanje po celem okraju. Storili so res vse, kar so mogli. Malo jih je, a postavijo se možato in krepko. Veliko glasov so dobili za predlog, kar kaže, da njihov upliv raste. Tem bolj odločno pa moramo obsođiti proti kmečkim zahtevam naperjeni nastop dr. Kukovca. Voditelj liberalne stranke je, med kmeti išče pristašev, govori in glasuje pa proti kmetom. Izkazal se je v deželnem zboru kot najbolj zagrizen nasprotnik vseh, za kmete namenjenih olajšav. Noben drug poslanec, tudi nemški meščanski ne, se ni toliko pehal proti kmečkim težnjam. Naj vendar sedaj dr. Kukovec naredi eno kmečko zborovanje, da mu kmet-

je povedo svoje mnenje. Dr. Kukovec si je s svojim zadnjim nastopom v deželni zboru sam napisal smrtno obsodbo.

c Dramlje. Vsak čas naredijo naši liberalci kaj takega, da je fari na škodo in v sramoto. Volilni imenik so izdelovali trikrat in trikrat je bil razveljavljen. Delajo ga četrtokrat. Čez 50 pogreškov in krivič zoper volilce jim je uradno že dokazanih. Izpuščeni pa so še skoro vsi plačniki dohodninskega davka. S četrtim imenikom se jim nič ne mudi. V rokah ga ima tisti mož, ki je napovedal, da odstopi za novo leto, pa je možato besedo pojedel. Bo treba enkrat smolo izpod njega odtrgati.

c Ponikva ob juž. žel. Kandidat županskega stoica, gospod Anton Podgoršek, mi je že trikrat očital, da sem ob času zadnjih občinskih volitev nekaterim volilem že izpolnjene glasovnice črtal ter potem napisal kandidate Slov. Kmečke Zveze. To je nesrečnica. Zato takoj plačam 100 K vsakemu, kateri mi dokaže samo 1 slučaj, da bi mu bil kaj popravljaj. Ker je to lep zaslužek, zato upam, da se ga gospod Podgoršek v kratkem času poslužiti. — Vitomir Zličar.

Sladka gora. Kaj živahno je bilo zadnje nedeljo v naši društveni sobi. Vršil se je občni zbor Bralnega društva, mladinskih zvez in podružnice Sl. Straže. Kakor povsod, stopa tudi na Sladki gori krepko na plan zlasti mladina. Predsednik Martin Krajnc omenja, da so neopravičeni vsi vzroki, ki so društveno življenje zamorili. Nujno potrebno je, da se v tem oziru izvrši srečen in plodonosen preobrat. Kaplan g. Ivan Bosina oriše v daljšem govoru namen našega izobraževalnega dela, obrazloži načela, po katerih se naj v bodoče razvija društveno življenje, polaga zlasti mladini na srce, da se z vso silo svojega nadepolnega mladega življenja poprime izobraževalnega dela. Po volitvi posameznih odborov je v častnem številu vstopila zopet zlasti mladina v krog društvenih članov. Nato spretno predraša pesem: „Slovenkam“ mladenka Rozalija Stiplošek, mladenčič Mihael Gobec pa se oglasi z „Žalostno pesmijo šnopsarjev“, ki jih žalibog ne manjka tudi na Sladki gori. Zato pa bo s tem večjo vnemo skrbel mladi pevski zbor, da bo odmevala tudi vesela pesem po sladkogorskem svetu. — Soditi po vselem in zanimivem razpoloženju na občnem zboru, je trdno upati, da se bo v ljubkem objemu s svojo naravno sestrico oglasila pri nas tudi nežna družbenca pomlad z vsem svojim zelenjem in cvetjem, ki naj svoj čas tudi rodí zaželjene sadove!

c Trbovlje. V nedeljo, dne 15. sušca, se je vršil nad vse dobro obiskan shod J. S. Z. v Društvenem Domu. Predsednik skupine J. S. Z., g. Ivan Zupan, otvoril in vodi zborovanje. Najprvo je dobil besedo g. Ivan Zupan ml., ki je podal poročilo o glavnem blagajnem stanju od zadnjega glavnega občnega zbora v Ljubljani. Nato dobi besedo delavski tajnik Zajc iz Maribora, ki nam je odkril razne krivice, ki se godijo pri delavcih, osobito pa v premogokopih. Da se nam dajo pravice, nam je treba močne delavske sloge in ta je Jugoslovanska Strokovna Zveza. Jasno nam je pokazal, kako rdečkarji samo obetajo in nič ne storijo, in zato se je njihova organizacija že marsikje globoko pogreznila v prepač. Le edno J. S. Z. bo stala vedno na temelju, da se bo borila za pravice slovenskih delavcev. Nato se je oglašil še k besedi g. Iv. Zupan mlajši in stavi predlog, da se priredi v sredi leta velik izlet J. S. Z. iz Trbovelj na Brezje.

Brežiški okraj.

b Rajhenburg. Smrtna kosa nam je iztrgala ljubeznivega očeta, našega č. g. župnika Franca Cerjak, moža stare poštene slovenske korenine. Nad 80 let star se ni mogel več upirati hudi boleznini ter je zaspal, večkrat preveden s sv. zakramenti, v nedeljo, dne 1. sušca. Njegov spomin ne bo kmalu izginil med nami. Vsa rajhenburška fara ga je visoko spoštovala kot skrbnega, globokovernega moža, ki je imel največje veselje v cerkvi pri Gospodovi mizi in pa pri novi lurski cerkvi, katere posvetitve je tako željno pričakoval. Kolikokrat je nadzoroval razna dela okrog cerkve, s kakšnim veseljem se včasih sam oprjel dela. To vse dobro vemo in tega ne bomo pozabili. Če ni dosegel zemeljskega slavlja Marijinega pri naše novi cerkvi, je pa tem srečnejši tedaj, ko se veseli svoje sreče pri Mariji v nebesih. Vsa rajhenburška fara sočustvuje s čast. g. župnikom in njegovimi sorodniki ob bridki izgubi. — Svojo ljubezen do rajnega očeta in udano sočutje do žalostnih njegovih otrok in sorodnikov je pokazala množica ljudstva iz daljnih krajev, zlasti iz Rajhenburga, s svojo navzočnostjo pri pogrebu, ki se je vršil v torek, dne 3. marca pod vodstvom preč. g. dekana Tomažiča in šesterih duhovnikov. — Nisi zastoj živl, blagi oče! Vzgojil si svoje otroke z lastnim zgledom v čast svete katoške cerkve in ponos slovenske domovine! Svetila ti večna luč!

b Rajhenburg. Naša Marijina družba in Dekliška Zveza žaluje nad izgubo vrle mladenke Terezije Krejan, ki je umrla v krški bolnici dne 8. marca v 20. letu. Bila je vnetá častilka Marijina, njeno srce ni poznalo druge ljubezni kakor ljubezen do Marije in Jezusa. — Še ni dolgo, kar je klečala pred mizo Gospodovo, a zdaj jo krije črna zemlja. Nastopila je tudi večkrat pri sestankih Dekliške Zveze. Vse mladenke so jo ljubile, a zdaj je ni več med nami. Ne pozabite, družabnice Marijine, ranjke v svojih molitvah! Spominjajte se pa tudi same večkrat, da ne varuje mladost pred smrtjo, da je človek kakor kapljica na veji, ki jo stresе vsak najmanjši vetrček! Tužnim staršem pa kličemo v tolažbo besede sv. pisma: In otr-

nil bo Bog vsako solzo iz njihovih oči; ne bo več smrti, ne žalovanja, ne tugoovanja, ne bolesti, ker prvo je minilo.

b Kozje. Umrl je pri nas vrl posestnik v najlepši dobi svojih let, Janez Bah v Ješovecu. Bil je vedno eden najzaneslivejših in najzvestejših pristašev katoško-narodne stranke. Razven domačih, ki so izgubili z njim skrbnega gospodarja in dobrega očeta, bo tudi občinski odbor pogrešal v njem razumnega odbornika. K zadnjemu počitku ga je spremljal razven številnega ljudstva občinski odbor z županom na čelu. N. v m. p.!

Društvena naznanila.

m Maribor. Slovensko gledališče. V nedeljo, dne 22. marca, ob 8. uri zvečer, se vprizori, kakor smo že poročali, krasna zgodovinska slika „Quo vadis?“ Igra se vrši v starih dejanjih in šestih slikah. Nastopili bodo rimski vojaki, kristjani in kristjanke v najlepših kostumih iz rimskih časov. Živo se bo predstavljalo strašno preganjanje kristjanov ob Neronovem času. Kdor je že videl igro „V znamenju križa“, ta si more približno predstaviti igro „Quo vadis?“ Ker se igra ne bo ponavljala zaradi pomankanja časa, naj si jo to pot vsakdo ogleda.

m Hoče. V nedeljo, dne 22. marca, popoldne po večernicah, mesečno zborovanje D. Z.

Sv. Lovrenc na Dravskem polju. Na Jožefovo, dne 19. marca, priredi bralno društvo poučni shod z govori, deklamacijami in petjem. Vsi župljani se ujudno vabite k obilni udeležbi.

Sv. Miklavž pri Ormožu. Na gostiji Janežič-Jurkovič so nabrali zbrani gostje za Slovensko Stražo K 21.10.

1 Vučjavo. Kmetijska podružnica zboruje v nedeljo, dne 22. marca, popoldne ob 2. uri, v gostilni Majer na „Gorici“ v Bučevcih. Predaval bo tajnik c. kr. kmet. družbe g. F. Holc o doh. davku, napovedih zanj itd. Pridite, kmetovalci!

S. Janž na Vinski gori. Dne 25. sušca se vrši shod J. S. Z. ob 11. uri dopoldne v cerkveni hiši. Delavci, zidarji, rudarji, dminarji, posli ter vsa zavedna mladina, vsi na shod, da izvemó, kake važnosti je ta organizacija. Pridite tudi gospodinj in drugi na shod. Govornik (Vekoslav Zajc) pride iz Maribora.

S. III pri Velenju. Na praznik, dne 25. marca, je pri nas po sv. maši shod S. K. Z. Poročat pride deželni in državni poslanec dr. Verstovšek. Kmetje, udeležite se vsi shoda!

S. Smarino pri Velenju. Po večernicah na Marijin praznik, dne 25. marca, imamo v Društvenem domu občni zbor bralnega društva. Na občnem zboru bo govoril poslanec dr. Verstovšek.

c Dol pri Hrastniku. Na praznik Oznanenja M. D., dne 25. marca, po prvem sv. opravilu, bo govoril v tukajšnjem kat. izobraževalnem društvu č. g. L. Kolenc, župnik iz Sirja. Vsi člani in prijatelji društva pridite v velikem številu.

c Lutkovav. Prostovoljno gasilno društvo ima dne 22. t. m., ob 2. uri popoldne, svoj redni občni zbor v prostorih načelnika, g. župana Frana Cilenskega.

c Teharje. V nedeljo, dne 22. marca, ima naše katoško slovensko politično društvo svoj redni letni občni zbor. Na sporedu so običajna razna poročila, govor o potrebi in važnosti ter nalogah političnega društva za našo župnijo, in nova volitev. K obilni udeležbi vabi odbor v kaplanijo po večernicah. Sprejemajo se novi udje. — Odbor.

c Trbovlje. Dne 22. marca bo občni zbor kmečkega Bral. društva v dvorani Društvenega doma. Začetek ob 3. uri popoldne. Spored je kakor po navadi.

Dobje. Zelja, ki smo je dolgo gojili, se nam bo izpolnila na praznik Marijinega Oznanjenja, dne 25. marca. Ta dan bode namreč stopilo v življenje naše izobraževalno društvo. Po drugem cerkvenem opravilu, pri katerem pridiguje dr. Hohnjec, bo ustanovni shod, na katerem bo govoril isti govornik kot zastopnik Slov. kršč. soc. zveze za Štajersko. Povabljeni odrasli, kakor tudi osobito mladina. Pridite!

„Štajerc“ — nepopoljšljiv grešnik.

„Štajerc“ je Lurd imenoval kraj „navadnega smešnega babjeverstva“ ter se v dokaz zato skliceval na „visoke“ duhovnike. Dokazali smo mu z besedami in dejanji „najvišjih“ duhovnikov, rimskih papežev, da je Lurd kot kraj, kjer se je prikazala Marija in kjer se je na njeno prošnjo zgodilo veliko čudežev, svet kraj. Pa kaj se zmeni „krščanski“ „Štajerc“ za papeža in njegovo besedo? On pobira stopinje za „krvavečo sveto Johanco“, ki je prišla do velike časti, da je postala zavetišče ptujskega šnopsarstva, za papežovo besedo pa se zmeni toliko kot za lanski sneg. Vsled tega je za „Štajerca“ Lurd še vedno kraj „smešnega navadnega babjeverstva“. Pregovor pravi, da hudobija in neumnost prevlata pod isto streho. Pod streho „Štajerc“ možganov čisto gotovo. Njega protikrščanske, brezbožne hudobije, je samo vredna še njegova nevednost. „Štajerc“ nič ne ve o Lurdu in o čudežnih ozdravljenjih, ki so se dogodila tamkaj ali pa na priprošnjo lurske sv. Device tudi drugod. Poziva nas, naj naznanimo „v resnici in ne v zvijači in domišljiji tiste ljudi, ki so v imenovani vodi čudežno ozdravljenje zadobili“. Ker vemo, da je dobro delo poučevati nevedne, čeprav so tako hudobni kakor je „Štajerc“, mu storimo to delo krščanskega usmiljenja. Evo, v svoji nevednosti napredni „Štajerc“, nekoliko slučajev! Peter de Rudder je bil poljski delavec v občini Jabbeke v Belgiji. Dne 16. februarja 1867. ga je zadela velika nesreča; padlo je namreč na njega drevo ter mu zdrobilo levo nogo. Kolika nesreča za delavca, ki mora skrbeti za se in za družino. Tem večja je bila nesreča, ker rana ni hotela zaceliti v kljub temu, da se je bolnik obrnil na več zdravnikov. Obe kosti na nogi sta mu bili zlomljeni, od koncev prelomljenih kosti se je pokostnica odločila, konci so plavali v gnoju. Nastala je na sprednji strani noge gnojna rana, ki je bila v zvezi s konci prelomljenih kosti; druga gnojna rana se je nahajala na zadnji strani noge. Rana ni hotela zaceliti, temveč je postajala hujša od meseca do meseca, od leta do leta. Meseca januarja 1875 ga preišče drugi zdravnik, ki je izjavil: „Rudder ima pod kolonom rano; za rano se vidita 2 kosti, ki sta oddaljeni 3 cm druga od druge. Ni najmanjšega znamenja, da se rana zdravi.“ Nekoliko pozneje ga preišče tretji zdravnik. Za nogo ni pomoči in rešitve. Tu se zateče ubogi delavec k Materi božji v Oostacker, kjer so si Belgijci postavili „majhen Lurd“ kot viđen spomin prave lurske božje

poti. Dne 7. aprila 1875 je dospel do blažene votline. Dvakrat je šel z velikim naporom in med hudimi bolečinami okoli votline, v tretji ni mogel več. Pa molil je z veliko iskrenostjo in velikim zaupanjem pred vsem za odpuščanje grehov, potem je prosil Mater božjo milosti, da bi mogel delati in služiti kruh za ženo in otroke. Naenkrat začuti čudnovzburjenost in zbežanost. Pozabivši, da že 8 let ni mogel hoditi brez bergel, vstane, začne brez opore hoditi, gre skozi vrste romarjev in poklekne pred votlino. Zdrava je bila njegova noga, nobene rane več, zlomljeni kosti sta se prijeli kljub razdalji, ki se je prej med njima nahajala. — Prikazen „navadnega, smešnega babjeverstva“: bi sodil „Štajerc“.

Drug slučaj. Bilo je 17. decembra 1899. Ponočni brzovlak drdra iz Bordo-a proti Parizu. V predzadnjem vagonu sedi poštni uradnik Gabriel Gargam, star 30 let, in z njim 3 tovariši. Naenkrat se od zadaj sliši grozen ropot in v trenutku vdari ekspresni vlak, ki je 10 minut pozneje odpeljal se iz Bordo-a, na zadnje vagon prejšnjega vlaka, ki je obstal v tem. Zadnji vozovi brzovlaka so razbiti in 4 poštni uradnike je grozno poškodovane vrglo s tira stran. Gargam je 18 metrov daleč zletel in padel v sneg. Njegove poškodbe so bile grozovite, od pasu dol je bil hrom in uživati ni mogel nič. Kmalu so mu pošle vse moči. Bil je kakor okostnjak; ves spodnji del njegovega života je bil neobčutljiv, njegovi udje so bili trdi, truplo mu je začelo gniti. Sodišče v mestu Anžulem je na podlagi zdravniške preiskave izjavilo, da je njegovo truplo „prava človeška razvalina“. Železniška družba mu je morala priznati zelo visoko letno dosmrtno pokojnino. Njegova gmotna prihodnost je bila zagotovljena, pa življenje mu je bilo uničeno. Bolnik je obupaval, in sicer tem bolj, ker ni imel vere; že več kot 15 let ni bil v cerkvi. Toda njegova pobožna mati je venomer molila za njega ter ga preprišala, da se je podal na romarsko romanje v Lurd. Dne 20. avgusta 1901 se je ob 7. uri zjutraj z materjo prinesel v Lurd. Takoj so ga ponesli pred votlino. Njegova vera, ki se mu je med obupnim stanjem začela utrjevati, je bila sedaj trdna in pobožno je molil ter prejel sv. obhajilo. Ob 2. uri popoldne so ga nesli h kopalnicam. Goreča je bila njegova molitev, še gorečnejša molitev njegove matere. Zvečer je bila procesija z Najsvetejšim. V trenutku, ko obrne duhovnik najsvetejši Zakrament proti njemu, se dvigne in vstane nesrečni bolnik, ki je dosejaj nepremično ležal kot mrtvič in zakliče: „Ozdravljen sem!“ Dve veliki solzi sta mu potekli po suhih licih do brade. Postrežljive roke so mu pomagale stopiti in stal je pred drugimi romarji, kakor bi od mrtvih vstal, gologlav, brez hlač ter ni imel na sebi nič drugega kakor nočno srajco in spalno suknjo. Vpričo tisočernih gledalcev je ta „človeška razvalina“ storila nekaj korakov. Telo se mu utrjevalo vedno bolj in bolj, in sedaj je Gabriel Gargam bolniški strežaj v Lurdu, zdrav in krepak. — Na kraju „smešnega babjeverstva“ je dobil zdravje, ki mu ga ni mogla dati nobena človeška moč.

Se nekaj slučajev iz l. 1913. Lurški poročevallec protestantskega angleškega lista „Daily Mail“ je sporočil v šte. od 15. septembra: „Cel Lurd je veselo razburjen od 3 novih ozdravljenj. Gre za 51letno Julijo Bournay iz Dofine. Clenski revmatizem jo je v 4 letih napravil popolnoma pohabljen, ki se je komaj premikala po dveh bergljah. Ko se je zjutraj vrnila od votline, je berglje vrgla proč od sebe ter hodila lahko in brez bolečin. Drugi slučaj je devetletna deklica, Ivana Bodež iz Litih. Pred tremi leti je obolela na skrlatiči, bila nema in vrhu tega jo je trlo. Včeraj zjutraj je deklica naenkrat izpregovorila in rekla materi: „Izgubila sem čevljiček“. Mati je polna radosti, in to tem bolj, ker otroka tudi več ne tare. Še tretji slučaj je. Sedemletni Tomaž Downey iz Belfesta je imel jetiko v kolkih. S težavo se je premikal ob dveh bergljah. Danes zjutraj, ko je obiskal votlino, je naenkrat izjavil, da bergelj ne rabi več, da lahko sam hodi.“ — Tako protestantski list.

Prinesli smo le nekoliko slučajev iz Lurda. Ali bo „krščanski“ „Štajerc“ še vedno ostal pri tem, da je Lurd kraj „navadnega smešnega babjeverstva“?

Listnica uredništva.

Dopisnikom „Našega Doma“: „Naš Dom“ ne bo priložen vsaki številki „Slovenskega Gospodarja“, ampak samo vsak mesec enkrat. Torej bodite kratki s svojimi poročili, sicer bodo Vaši dopisi romali v koš. — Sv. Andraž v Slov. goricah: Če Vaš dopis prebčimo, bi moral iti urednik kašo pihat; to ga pa kar nič ne miče, radi tega se je pogreznil Vaš dopis na dnu uredniškega koša. Pozdrave! — Kozje: Hvala! Le kratko, ne tako na dolgo in široko. — Sv. Rupert v Slov. goricah: Kako bo z Vašimi orgljami, to uredite sami. — Sv. Francišek Ks.: Ali ni mate kaj bolj zanimivih novic? S takimi poročili postane list dolgočasen. Agitirajte pridno, pa bo! Pozdravljeni! — Sv. Urban pri Ptujju: Vaš podpis je nečitljiv, radi tega smo poročilo o „poroki“ vrgli v koš. — Zikarce: Poročajte natančneje o tem, da občina nima nobenih doklad. Nam je zadeva nejasna. — Male Braslovce: Če hočete zahvalo, nam sporočite, a med dopise ne spada. Zahvala med inserati stane 6—12 K. Pozdrave!

Graško tržno poročilo.

Sejem z rogato živino dne 12. marca 1914. Cena je bila za 100 kg žive teže: klavni voli, tolsti 86—104 kron (izjemoma 104 kron), poltolsti 70—84 kron; suhi od 64—68 kron; voli za pitanje od — do — K; klavne krave, tolste od 64—82, poltolste od 40—62, suhe od 30—38, biki od 66—84, dojne krave do 4. teleta od — do — K, čez 4 tele od — do — K; breje krave od — do — K; mlada živina od 64 do 84 kron. Kupčija slaba.

Cena klavne živine za 1 kilogram: teleta od K 120, K 136 teleta Ia (izjemoma cena od K 140 do K 144); mlade svinje od K 150 do K 154; nemške pitanske svinje od K 140 do K 144; ogrske pitanske svinje Ia od K 000 do K 000; ogrske pitanske svinje IIa od K 140 do K 148; mesne svinje od K 136 do K 144; bosnjaške pitanske svinje, od K — do K —; ovce od K — 80 do K 090; kozlički in jagmeta od K — do K —. Kupčija živahna. Veliko popraševanje po mladih svinjah.

Cepljeno trsje in ključice prodaja Jernej Mikolič v Zetalah. Cepljeno trsje po 10 in po 13 K 100 kom. Ključice za suho cepljenje po 11 K 1000 kom. Rip Portalis. 133

Cepljeno trsje in ključice! Vinogradnikom se naznanja, da je velika množina ameriških trt na prodaj. Seznan trt: pošip, rulander, burgunder beli in rudači, muškati, žlahtna bela in rudača, portugizec, laški rizling, ranfol, izabela in več tisoč korenjakov. Cena po dogovoru. Naročila se sprejemajo dokler bo kaj zaloge. J. Verbnjak trsnikar, Breg pri Ptuj. 1295

Manjše kmečke posestvo s hišo in 1-4 oralov zemlje se išče v mariborski okolici v najem. Ponudbe na upravnishvo Slov. Gosp. 143

Nad 10.000 cepljenih trt im za oddati. Beli burgundec, laški rizling, rulandec, silvanec zeleni, žlahtna bela, moslovec, grganjo, glero in druge. Cena I. vrste po 18 kron, II. vrste po 12 kron. Imam tudi bela in črna vina po ceni 16 kron dalje. Za oboje se priporočam: Josip Cotič, trtnikar in posestnik vinogradov, Vrhpolje, p. Vipava, Kranjsko. 148

500 kron

Vam plačam, ako moj uničevalec korenin „Ria-mazilo“ Vašega kurjega očesa, bradavice, trde kože v treh dneh brez bolečine ne odpravi. Cena ene posodice z garancijskim pismom eno krono. 1425

„Kemeny Kaschau“

I. poštni predal 12/76 (Ogrsko).“

Cepljeno trsje.

Vinogradnikom se naznanja, da je velika množina ameriških trt na prodaj. In sicer: laški rilček, (Wälschrling), žlahtna (Gut-edel) beli in rudači, muškati-gut-edel, trunta, plavi in beli burgundec, beli ranfol, pošip (Mosler), silvanec, izabela, portugizec, kapčina, traminec, šmarnica, in mešane vrste, ter več tisoč divjakov. Vse trte so cepljene na Riparia Portalis in dobro zaraščene in popolnoma vkoreninjene, za kar se jamči. Cena trtam je po dogovoru. Oglasiti se je pismeno ali ustmeno pri Francu Slodnjaku, trsnikarju, pošta Juršinci pri Ptuj. 1399

Oznanilo.

Matevž Strašek, sadje- in vinorejec in posestnik pri Sv. Emi p. Pristava naznanja vsem vinorejcem, da ima letos čez 45-000 korenjakov, Rip. Portalis in Rup. Montikola posebno močnih, krepkih za nove nasade. Cene po dogovoru.

V najem se da dobroidoča gostilna

z mesarijo, ležeča ob državni cesti nasproti cerkve, 8 minut od kolo-dvora v vasi blizu Maribora. Kje pove upravnishvo. 167

Okrbnishvo Križovljan pri Ormožu ima lepa, ravna sadna drevesa s krasno razvito kruno na prodaj in sicer jabolka, hruške, slive in črešnje ter prtilkovec, vse najbolj ših vrst. 199

Dva krojaška pomočnika (izurjena) sprejme takoj za stalno delo proti dobri plači Lonis Arbeiter, krojač v Mariboru, Koroška cesta 101.

Pridnega pomočnika, kateri za vsako delo, sprejme takoj Marin Sporer, krojač. Sv. Jurij ob j. žel.

Cepljeno trsje. Franc Seršen, trsnikar v Veržuju, Križevci, ima več tisoč cepljenega trsja na prodaj na podlagi Rip. Portalis. Vrsta trt: Bela žlahtna in Velš Rizling. Cena po dogovoru. Trsje je dobro zaraščeno in vkoreninjeno. 197

Prodaj se srednje posestvo blizu cerkve, šole in železniške postaje Poljčane. Hiša lepo zidana in na prav prometnem kraju tik ceste. Zraven se tudi da premičnina, voz itd. Najbolj sposobno za rokodelce, ker jih v tem kraju primanjkuje. Cena nekaj čez 600 kron. Precej ostane vknjiženega. Naslov: „A.B. št. 25.“ poštno-ležeče Poljčane.

Krojaški pomočnik se tekoj sprejme pri g. Simon Majer, Koroška cesta 64, Maribor. 189

Samostojni čevljarški pomočnik se tekoj sprejme pri g. Mehard K. Maribor, Koroška cesta 90. 190

Kupcem posestev se nudi prilika, priti na eno izmed dveh jako prijaznih in lepo urejenih posestev, na večje ali manjše, — po dogovoru. — edna vas poleg okrajne ceste, ne daleč od cerkve in od železnice. Naslov v upravnishvu pod št. 180.

Loterijske številke.

Trst: 11. marca 66 15 29 27 9
Dcnaj: 14. marca 34 15 61 39 43

Oves

Lep, težek, in zelo rodovit en „Wunderhafer“ in „goldregen“, ki prospeva v vsaki legi in zemlji, se prodaja za seme 100 kg po 30 K 50 kg po 16 K, 25 kg po 10 K. Zupnišče v Remšniku. Marenberg.

Proda se lepih 20 posestev pri Mariboru. Cene od 5000—30000 K, tudi višje cene, kakšne kdo hoče. Oglasiti se je pri Matija Žižek v Kamnici 16 pri Mariboru. 126

Vinorejci pozor!

Trsje na prodaj. Laški rizling, renski rizling, žlahtna bela in rudača, ranfol, burgundec beli, silvanec in korenjaki od Rip. Portalis. Cena po dogovoru. Ant. Turin, Globoko. Studenice pri Poljčanah.

V najem se da pod ugodnimi pogoji pristava, kjer se lahko redi 14—16 glav goved, eventualno se tudi prodaja. Vpraša se pri gosp. Kaul, ekonomu, graščina Vitanje.

Mlinarki učeneec in zanesljiv konjski hlapec se sprejmeta pri parnem mlinu v Kaniži pri Pesnici

Novo stanovanje se da v najem; dve sobi, kuhinja in klet, pripravno za kakšno obrt, krojača ali čevljarja. Posruk, Gornja Sv. Kungota št. 2. 225

Malo posestvo, hiša zidana, dve sobi, kuhinja, klet, gospodarsko poslopje, svinjska kuhinja, pod kuhinjo klet, hlev za dve kravi, 3 svinjaki, listnik, skedenj, vse z opeko krito in vse pod eno streho, 2 orala njive, oral gozda in malo vrta, nekaj brajd (izabela), na dvorišču studenec z zdravno vodo, vse ležeče ob glavni cesti, 3 četrt ure od Maribora, 5 minut do šole in cerkve se prodaja po nizki ceni. Vpraša se pri posestniku samemu. M. Brezje (Fraustauden) pri Mariboru št. 58. 224

Lepo posestvo na prodaj pri Gor. Sv. Kungoti, Meri 10 oralov, lepa rodovitna zemlja, njive, travnik, gozd, sadonosnik in novi vinograd. Vse okoli hiše. Cena 7000 K. Več pove g. Jožef Podho tnik, Cajžič, Gor. Sv. Kungota. 227

Dvoje lepih krav je na prodaj. Janez Pukl, Gornje Hoče 14.

Zanesljiv in trezen konjski hlapec se tekoj sprejme pri gosp. Konrad Zamolo v Framu, lesni trgovec.

Vinogradnikom!

Priporočam lepe cepljene trse na Rip. Port. in sicer beli burgunde, silvanec in mosler. Franc Vračko, posestnik in trsnikar Sv. Peter pri Mariboru. 174

Pošten majer z družino se tekoj sprejme. C. Petriček, veleposestnik, Celje, Lisca. 176

1730 m železniških tračnic (šin), 7 kg težkih 2856 m tračnic, 11 in 12 kg težkih, 6 pripravnih Bojbalnic, 25 šeleznih vozičkov, 12 plateau vozov, vse že rabljeno a dobro ohranjeno in porabno, se po ceni prodaja. Pisma pod „A. B. 500.“ na upravnishvo.

Trafiika in trgovina!

Pri farni cerkvi, 2 uri od Maribora, ob okrajni cesti, v obljudenem kraju, se v hiši, kjer je sedaj trgovina z mešanim blagom in dobro idoča trafiika, da ta prostor s trafiiko in stanovanjem s 1. aprilom t. l. kakemu trgovcu v najem. Prostor bi bil pripraven tudi za kakega obrtnika. Natančneje pove upravnishvo Slov. Gosp. pod šifro „Trafiika št. 79.“

Amerikanske vkoreninjene rozge (bilfe) od Rip. Portalis, Berlandieri, Telemi in Rip. Rupestris zelo močne in po ceni pri P. Srebra, Maribor. 67

Učeneca sprejme takoj gosp. Jakob Skaza, krojaški mojster v Slov. Bistrici. 66

Proda se posestvo blizu Maribora žel. postaje in farne cerkve z zidanimi poslopji, čez 30 oralov veliko; travniki in sadonosniki, posebno za mlekarijo in živinorejo ugodno. Proda se z vsem, kar leži in stoji. Več pove upravnishvo Slov. Gospodarja pod št. 65.

V najem se da s 1. majem dobroidoča trgovina v Šmartnem na Pohorju. Pripravno posebno tudi za lesno trgovino. Lastnik Rupert Potočnik, gostilničar. Šmartno na Pohorju. Slov. Bistrica. 149

Učeneec ali učenka se sprejme v trgovino mešanega blaga od poštenih starišev in z dobrimi spričevali pod šifro „P. K. 183“ na upravnishvo.

Pomlad je tukaj. Velikonočni prazniki se bližajo!

Največja izbira. Skrajno nizke cene. Priznana solidna postrežba.

Najnovejše, najlepše moderno in trpežno blago za moške in ženske, svilene robece in krasne rute v nežnih barvah, vsakovrstno prilo, sešite obleke za otroke in odrasle konjske nepremokljive plahte, ročae torbice za nakupovanje, cenjice, otročje vozičke, obuvale, potne kovčke kakor tudi najboljše šivalne stroje priporoča cenjenemu občinstvu domači in narodni trgovci

Mihael Cimerman v Ljutomeru.

J. DONOSA prej A. Huber Ljutomer

priporoča svojo bogato zalogo po najnižjih cenah: **traverze, cenent, trsje, vse vrste poljedelskega orodja, gumi za cepljenje trte, škropilnice za vinograde, žice in mreže za vrtno ograje, strešna lepanka, vodovode itd.** 239

Vabilo k

občnemu zboru

Hranilnice in posojilnice v Dramljah reg. zadruga z neom. zavezo,

kateri se vrši

v nedeljo, dne 29. marca 1914 ob 3. uri popoldne v posojilničnih prostorih.

DNEVNI RED:

1. Čitanje in odobrenje zapisnika o zadnjem občnem zboru. 237
2. Poročilo nadzorstva in načelstva.
3. Odobrenje računskega zaključka za l. 1913.
4. Slučajnosti.

NAČELSTVO.

80 oralov sečnega gozda

in 40 oralov polja z mnogimi sadnimi drevesi, 3 velikimi gospodarskimi poslopji itd. ležeče ob železnici Maribor — Celovec, se radi boleznih prodaja za 60000 kron. Pojasnila resnim kupcem daje brezplačno uprava Realitätenmarkt, Gradec, Hamerlinggasse 6 (3236) 229

Kdor želi kupiti lepo vkorenjeno šmarnico (trte) komad 6 vin., naj se oglasi pri Francu Rakuša v Rucmancih, Sv. Tomaž pri Ormožu.

Kuharica javna vsakega dela se išče v župnišču in lepem kraju. Vstop takoj. Mesečna plača 24 K. Naslov v upravnishvu. 231

Dva pridna, poštna hlapca, enega h konjem, enega v trgovino sprejme takoj Anton Koleac, veletrgovec v Celju. Ponudbo naj se pošlje direktno na firmo. 233

Vinogradniki pozor! Vokoreninjene cepljene trte I. vrste so na prodaj. Laški rilček, žlahtna, bela trunta, portugizec, izabela in mešane vrste ter več stotin vkorenjenih divjakov. Vse trte so cepljene na Rip. Portalis ter dobro zaraščene in popolnoma vkoreninjene, za kar se jamči. Cena trtam je po dogovoru. Franc Slodnjak, trtnar, Juršinci pri Ptuj. 198

Lepo posestvo na prodaj. Meri okroglo 40 oralov in sicer 20 oralov dobrih njiv, 8 oralov travnikov, 2 orala žlahtnega sadnega drevja v najboljšem stanu, dva orala bukovca in smrekovega gozda, 7 oralov pašnikov in en oral vinograda. Lepa zidana hiša z opeko krita, 4 sobe s 3 pivnicami, mesnica. Gospodarsko poslopje je vse zidano v najboljšem stanu, 10 minut od Sv. Duba na Stari gori in poleg okrajne ceste ter je posebno za mesarijo, gostilno in trgovino. Cena po dogovoru. Marija Kupčič, posestnica v Senčaku. Juršinci pri Ptuj. 235

Ženitna ponudba. Rad bi se spoznal s krščansko žensko lepega vedenja, ki bi imela veselje do kmetijstva, s prodajalno, lahko tudi z gostilno ako bi jo veselilo. Starost od 35 do 45 let, bodi dekle ali vdova; eden otrok ni izključen. Denar se ne zahteva, samo da je poštna in pridna; prosi se za sliko, katera se v 8. dneh poštno vrne I. K. Leahim, Sv. Lovrenc nad Mariborom. Poštni predal. 230

Hiša z večjimi stanovanji, z lepim vrtom in njivo se tekoj prodaja. Več se izve pri lastniku, Maribor, Khislgasse 3, I. nadstropje. 1316

Učeneec iz poštene hiše ki je ljudsko šolo dobro dovršil, slovenskega in deloma nemškega jezika zmogen se tekoj sprejme. Ivan Dežman, trgovec s steklom in porcelanom, Maribor, Novi Glavni trg. 216

Učeneec za trgovino mešanega blaga se tekoj sprejme. Prednost ima oni, ki zna slovensko in nemško brati in pisati. Sprejme se tudi deklica od 14 do 18 let stara, ki ima veselje do otrok. A. Zemljčič, trgovec, Sv. Lenart v Slov. gor.

Malo posestvo pri St. Jurju v Sl. gor., 20 minut do postaje, 20 minut do cerkve, zidana hiša, vse v dobrem stanu, se pod ugodnimi pogoji prodaja. Cena 4400 K. Vpraša se pri g. Janezu Polaku, krmar pri postaji. 179

Iščem hlapca za delo na posestvu Lahke je tudi oženjen brez otrok. Zena bi imela zaslužek za delo na posestvu. Vstop in plača po dogovoru. Naslov: Ferdinand Roš, veleposestnik, Hrastnik ob juž. žel.

Korenjevo seme (merne) domače, primerno dobro in zanesljivo, razpošilja Franc Oblak, Sv. Gregor, p. Ortnek—Kranjsko. Daje ga po 40 v. liter, pri odjemu nad 10 litrov po 35 vin., če se naroči pa 30 l, pa 30 vin. l. Najboljše vrste pesa ekendofrska in mamut—velikanska valjasta po 30 vin. liter; pri odjemu nad 30 l, pa po 25 v. V zalogi ima nadalje domače ali črno deteljo, nemško deteljo ali lucerno, različne vrste trav, kakor tudi izvrstno zelje, solato in pristno gorenjsko repo. — Kaljivost zajamčena! 165

Ekonom za vinograde.

Za moje, 35 oralov velike vinograde iščem izvežbanega človeka, ki se razume tudi na kletarstvo. Absolvent kake vinarske šole z večletno prakso in tak, ki razume kak jugoslovanski jezik ima prednost. Ponudbe na Marko J. Popovič, vinogradni veleposestnik Srijemski Karlovci (Slavonija). 168

Učeneca sprejme takoj Franc Cvilak svečar in medičar v Slov. Bistrici.

Sprejmeta se takoj dva učeneca s potrebno šolsko izobrazbo in poštenih starišev v trgovini Škerbec, Rajhenburg. 163

Papirnatih topičl V proslavo velike noči se pripravljajo namesto nevarnih in prepovedanih železnih možnarjev najboljše papirnatice topičl, ki počijo gomovito in neverjetno močno. Za pravočasno naročbo se priporoča že sedaj: Glavno zastopstvo za Južnoavstrijsko Zinauer & Komp. Sv. Jakob v Sl. gor.

Cenjeni gg. kmetovalci!

Kdor si namerava nabaviti gospodarske stroje, naj se zaupno obrne na podpisanca. Priporočam se v dobavo vsakovrstnih vitefnih garnitur, mlatilnic, slamoreznic, reporeznic, najnovejših mlinov na vitelni pogon za mletje vsakovrstne moke, motorjev, prevoznih in neprevoznih kamnolomcev, strojev za izdelovanje opeke itd. Za vse stroje, ki so najskrbnejše sestavljeni in najboljše kakovosti, jamčim. Zadostuje dopisnica in Vas na cenj. željo v svrlo raznih pojasnil in nasvetov radevolje obiščem in je obisk brez obveze. Najnovejši ceniki so vam vsikdar brezplačno na razpolago. Zagotavljam vas točno in v vsakem oziru zadovoljive postrežbe in se vam priporočamo. 155

IVAN HAJNY, Maribor, Kokošnikova ulica 32.

Slovenski Bistrici

in celi okolici ponudi in priporoča razven velike, lepe zaloge znano dobrega blaga za obleko, moško, žensko itd., — tudi sedaj za spomladanski čas vsake vrste zanesljivega semena, kakor deteljno seme, lucerno, travno seme, semenski oves, korenjevo, repno, salatno itd. — Galico in tudi novo sredstvo: žveplenek mešan z galico, brizgalnice, žage, gumijeve trake, prejo za cepiti, ličje, rača, motike, grablje, vile srpe itd. — Tomaževo žlindro (prava znamka „Zvezda“), kajnit, kalijeva sol, fosfor, kisli prašek za živino in svinje, lukulus, bučne in pšenične otrobi, Majdičev o moko, železo, cement itd.

Vse to v zanesljivem blagu in po nizki ceni.

Alojzij Pinter,

trgovec pri farni cerkvi v Slov. Bistrici.

Zahvala.

Za premnoge dokaze sočutja ob smrti našega predragega, nepozabnega očeta gospoda

Jerneja Pikl

usojamo si tem potom izreči vsem najsrčnejšo zahvalo. Zlasti si pa štejemo v dolžnost se še posebej zahvaliti prečastiti duhovščini iz Zalea in Griž; gospodom učiteljem in gospodičmam učiteljicam iz Griž, ki so s šolsko mladino blagega pokojnika spremljali na zadnji poti; gg. pevcem in gg. pevčkam za ganljivo petje ob odprtem grobu; sploh vsem, ki so prihitieli od blizu in daleč, da sprejmo nepozabnega rajnega na zadnji poti. Vsem skupaj in vsakemu posebej iskrena zahvala. Bog plačaj vsem stotero. Griže, 16. marca 1914.

Žalujoči ostali.

Vsaka ura 14 dni na poskušnjo.

Se pošilja samo proti povzetju, Po 14 dneh se na želje denar vrne.

Velik cenik brezplačno. (Jamstvo 3 leta.)

14 karatni zlati prstani	4-
14 karatne zlate ure za gospode	40-
Srebrne ure	K 6-50
Srbrne ure s 3 srebrnimi pokrovi	9-50
Pristne tula ure dvojno pokrovo	13-
Ploščnate ure iz kovine	6-
Srebrni pancir-verižice	2-
14 karatne zlate verižice	20-
Amerikanske zlate double-ure	10-
Goldin Roskopf ure	4-

Prave železničarske Roskopf-patent. Prava nikeln. točno na min. idoče K 5-
14 karatne zlate ženske ure . . . 19-
Višee stenske ure na nihala . . . 10-80
Kuhinjske ure . . . 2-40
Ike . . . 3-
ezvojnim p zvoncem . . . 8-50

A. Kiffman, Maribor M. 49
Velika tovarniška zaloga ur, zlatine in srebrnine.

J. Kovačič,

Trgovina s steklom in porcelanom, Dolga ulica št. 100 RADGONA, telef. 19.

Priporoča svojo **veliko zalogo steklenega** (glaženega) blaga najboljše vrste kakor: šipe za okna, ogledala, steklenice fine in proste za gostilničarje in domačo rabo. **Porcelanasta** in kamena posoda vsake vrste. **Različne lepe reči** za olepšavo iz stekla, porcelana in kovine, primerna za vsakovrstna darila. **Svetilke** in posamezne dele za petrolejno, spiritus in električno luč. **Koncesionirana trgovina s podobami;** svete in druge podobe proste in najbolj fine.

Okrvirje za podobe in ogledala vsake vrste po najnižjih cenah! Steklarsko (glažarsko) 234 delo se izvršuje hitro in solidno!

LISTER.

Iz življenja Smolnikarjevega Dječeta.

(Spisala Marica Topolnikova.)

Preteklo je že več let, odkar se je preselil v nebesa iz te doline solz Smolnikarjev Dječček. To so bile namreč njegove srčne želje in najlepše upanje, bivati v nebesih. Gorje pa tistemu, kdor mu je te nade hotel zanikati in ga siliti v pekel. Nikoli več ga ni pogledal, ne pozdravil takega predrzneža.

Kje se je rodil in kdo so bili njegovi starši, ni bilo nikomur znano. Prišel je od nekod in se naselil v napol podrta bajti ob gozdu, kjer ni hotel nihče prebivati. Pravili so, da straši v nji, da imajo tam copernice svoje sestanke po noči in Bog vedi, kake skrivnosti je še hranila ta podrtnina med ženskimi jeziki. Resnici je odgovarjalo samo to, da je smel Dječček s privoljenjem posestnikovim, na katerega posestvu je stala, brezplačno v njej prebivati.

Spoštovali ga ravno ljudje kakor tudi otroci niso, ker je bil jako čudnega obnašanja ter imel strahovito strgano in zanemarjeno obleko, a radi so ga imeli vendar-le. Hlače so mu na eni nogi segale do gležnjev, a na drugi niti do kolena ne, ker je Dječček kar proč odtrgal, če so se mu malo razparale. Tudi en rokav je imel pri suknji, a drugega Bog zna kje drugje; kajti če je bil že malo strgan, ga je kar odtrgal in nikoli več pogledal. Čevljev in klobuka pa še največkrat niti imel ni, ampak je hodil bos in gozloglav ter vedno trdil, da se v lase in podplate ne more nihče prehladiti.

Imel je še bolj stare gosli, na katere je igral pa tako lepo in mило, da so ljudje postajali pred njegovo hišo in poslušali. Cestokrat je prišel k nam v vas, posebno ob poletnih večerih, igral in pel kakor nihče drugi daleč na okrog.

„Kdor je ljubitelj lepih pesmi in godbe, nima huđobnega srca“, dejal je neštetokrat.

Otroci so mu nagajali, kolikor in kjer so le mogli. Ti poredni otroci! Ko je zatopljen v svoje misli igral sredi vasi, sedeč na podrtem deblu, pripeljali so mu po hrbtu raznobarnih trakov in krp, v žepe mu natlačili trave, listja, nasuli kamenčkov in sploh vsega, kar jim je prišlo pod roke. Starejši so se jim pa smejali ter dražili Dječčka na drug način.

„Kedaj boš pa ženin, Dječček? Preračunjeno je, da pride na vsakega moža 9 žensk in pol, torej tudi na-te toliko, Dječček. A ti se še ene bojiš, kaj bi si pa z ostalimi začel?“

„Eh, pustimo ženitev. Imam družbo, moje ljube goslice nadomestujejo ženo. Če sem vesel, si zaigram, če sem žalosten, pa tudi. In kanarčka imam doma, ki tako lepo prepeva.“

„Kaj boš omenjal te gosli, ki so že tako stare, da pomnijo, kedaj je Bog Adama ustvaril. Ženko pa si lahko vzameš mlado, veselo, ki bo še vse lepše prepevala kot tvoj kanarček“, so ga dražili nekateri in se mu smejali.

„Le vi drugi se prej oženite in vzemite jih vsaki po 9/10, kakor pravite, da na vsakega pride. Kate-re potem preostanejo, bodo pač morale biti z Dječčkom zadovoljne...“

„Ne bodi neumen, Dječček“, so ga svarili med smehom, „nazadnje dobiš same stare, grčave, plantave, gluhe in napol slepe...“

„Dobro, hvaležen sem vam za ta svet. Bom pa začel kar tukaj od začetka izbirati med mlajšimi in lepimi, če že hočete, da dobim kaj pametnega.“

In začel je motriti okoli sebe stoječa dekleta, katera so pa vsa zarudela odbežala domov. Vsaka se je bala, da pokaže na njo; druge bi se ji potem smejale in jo oponašale, da je Dječčkova nevesta.

Tako življenje je torej naš Dječček živel več let. Kuhal si je sam, največkrat ajdove žgance, ki so se mu zdeli tako dobri. Moke je dobil v vasi zastoj, ker je znal lepo gosti in še lepše prositi. Zabele pa ni rabil, ker so se mu zdeli dobri tudi nezabeljeni.

Enkrat jih je pa vseeno mislil zabeliti, ker je dobil zabelo zastoj od dobre vaščanke. Pripravil si

je skledo, jih začel jemati iz lonca ter mislil polagati v njo.

„Poskusiti pa vendar moram, če so dosti soljeni“, de sam pri sebi.

Ena, dve, tri... in požiral je slastno dobre žgance, jih pokušal tako dolgo, da je prej vse pojedel, kakor si je domislil, da ima za danes zabelo.

Tudi s fižolom sta si bila prijatelja. „Tako dober je in tako lepo se prileže mojemu želodecu“, dejal si je neštetokrat. Samo tega od začetka ni vedel, da postane fižol večji, ko se kuha, da ga mora biti od začetka malo, pozneje ga je pa ravno dovolj. Dejtal ga je kuhat poln lonca, a ko je videl, da začne lezti ven, usipal v drugega polovico, a ko je še hotel uiti iz obeli, je vsul iz vsakega nekač v tretjega in tako si je enkrat skuhal 3 ronca fižola, katerega je imel potem za cel teden zadosti.

Sreča je bila, da so bili lonci dovolj, kajti četrtiga bi ne mogel vzeti, ker ga imel ni... .

Bilo je enkrat že bolj proti jeseni, ko smo zastoj čakali Dječčka, da bi prišel v vas. Cel teden ga že ni bilo in tožilo se nam je vsem po šalah, ki smo jih uganjali z njim, in po njegovih goslih, na katere je tako lepo igral.

Nisem se mogla več premagati, pustila sem svoje delo in pohitela pogledat k njemu v koč.

Stara omara, razpokana miza, črniva postelja, en stol, to je bilo Dječčkovo pohištvo. Ležal je na postelji, roke imel prekrižane na prsih in neprenehoma gledal v strop, ko sem vstopila.

„Dječček, zakaj ne pridete več doli v vas, tako Vas pogrešamo. Ali ste bolni?“

„Bolani in žalosten. Povedal bi, kaj me teži, a tako vem, da me ne more nihče razumeti.“

„Bom Vas razumela, le povejte. Človek lažje trpi, ako komu potolaži svoje gorje, ki ga teži“, sem mu prigovarjala.

„Verjamem, ampak potem mora tožiti drugačen človek kot sem jaz. Ljudje sodijo samo po rumenjakih, kakor vidijo, a da ima Dječček pod umazano, strgano obleko tudi srce, ne tega ne razumejo in si ne morejo misliti.“

Imam talent, da hitro spoznam človeka. Videla sem ga vedno kot umazanega, raztrganega postopača s čudnim obnašanjem, smejala se raznim šalam in burkam, koje so uganjali z njim ljudje, a sama mu nisem rekla nikoli žal besede. Neštetokrat sem ga opazovala, ko je igral tako lepo in mило, kako mu je obraz žalosten, kako mu sili oko nekam daleč, daleč, kot bi hotelo v daljavi najti nekač lepega, izgubljenega. In v tem očesu sem videla kot v zrcalu njegovo dobro, a trpečo dušo.

In danes sem po njegovem govorjenju spoznala, kako prav sem sodila, izpredvidela, da nimam pred seboj navadnega postopača kot izgleda na zunaj.

„Ako Vas nihče drugi ne razume, ako nihče drugi ne verjame, da imate blago srce in dobro dušo, vem in razumem to jaz! Vedela sem že takrat, ko ste v vasi sedeli in igrali tako lepo in mило, da je segalo v globino duše, ko je Vaše oko iskalo nečesa tam daleč...“

„Prav, govorite resnico. Sedaj pa že vem, da Vam lahko povem svoje boli in vzrok, zakaj ne pridem več v vas. Našel sem bitje, ki me razume. Poglejte v tisto kletko na steni, prazna je, kanarček mi je poginil. Ne poje več, ni ga več... Poglejte moje gosli, tam više, utrgane so strune...“

„Ako nimate drugih bolečin, te so malenkostne. Jutri Vam prinesem že drugega kanarčka, kateri bo še lepše pel kot prejšnji, ki je bil že gotovo star, in kupim nove strune in zopet boste lahko igrali doli v vasi.“

„Ne maram drugega kanarčka, ne drugih strun. Nikoli ne bom več igral, nikoli ne bom več vesel...“

„Saj bom Vam kupila vse le za svoj denar, in gotovo ne zavrzete mojega darila, katero Vam dam zato, ker se mi, kakor tudi drugim, toži po Vas.“

„Hvala za prijaznost! Vem, da bi mi kupili vse za svoj denar, ker jaz ga itak nimam, a vseeno nočem drugega kanarčka, ne drugih strun. To je bil moj zadnji spomin na njo, na mojo nevesto. Smešno se Vam zdi, kajne, da je imel tak človek kot sem jaz, tudi enkrat nevesto. A imel sem jo, lepa, mlada in

pridna je bila moja Marija. Bil sem v učiteljšču in še samo par tednov mi je manjkalo do izpita in do službe, in potem bi bila postala Marija moja žena. A gradovi, zidani v oblake, so se porušili, nevesta mi je umrla nagloma, par dni pred izkušnjo... Z njo vred je umrla moja sreča, moje nade, z njo je bil pokopan moj prejšnji ponos, veselje do pravega treznega življenja... .

„Žalostno res, a sedaj vseeno ne smete tako žalovati. Kajne, da sprejmete drugega kanarčka in druge strune, da lahko zopet igrate in se potolažite?“

„Ne morem, ta kanarček je bil njen, izročila mi ga je v oskrbo, ko je videla, da se bliža h koncu njeno mlado življenje. Prosila me je, naj ji ga lepo negujem, ker ji je bil v veselje, da ne bo pogrešal ničesar. Izpolnjeval sem njeno zadnjo željo, bil je tudi meni v veselje, spominjal me je s svojim lepim petjem nje, moje neveste. A poginil mi je sedaj, ko je bil že star, drugega pa ne maram... In strune, to so bile tiste strune, na katere sem ji zadnjič igral, igral par dni pred smrtjo, ker me je prosila. In pela je zraven, tako tiho in mirno je pela o svidenju nad zvezdami... .

Strti, uničeni so torej ti zadnji spomini, ki so me vezali z njo, katera trohni že precejšnje vrsto let v hladni zemlji. Ničesar drugega si več ne želim kakor smrti, katera bi me združila z njo. Mogoče je že blizu, kajti čutim se jako slabega, izguba najdražjih spominov me je tako potrla.“

„Kdo bi mislil, tako revni ste na premoženju, a na izkušnjah in trpljenju tako bogati. Tako rada bi videla Vašo prerano umrlo nevesto. Ali nimate mogoče nobene slike?“

„Imam. To, česar še nisem nikomur pokazal, pokažem danes Vam. Tukaj, poglejte, imam sliko iz življenja, in tukaj na mrtvaškem odru.“

Potegnil je v debel papir zavite slike iz nedrja ter mi jih dal. Videla sem podobo dekleta, polnega življenja in sreče na eni podobi, a na drugi brez življenja, mrtvo ležati na odru.

„Kaj pa, ali potem niste dogotovili svojih študij? In kako pridete v ta kraj?“

„Nisem se hotel več mučiti. Zakaj? Za koga? Postal sem malomaren, udal se pijači in tako izgubil ves ugled med ljudmi. Bitje, na kojega podlagi sem snoval svojo srečno bodočnost, ležalo je v grobu, a za druge nisem maral. Svojo srečo sem samo srečal, a zapustila me je, najina ljubezen se je morala ločiti, Bog je tako odločil.“

In tako sem po letih prišel v ta kraj, opustil pijančevanje, kupil si tega starega pohištva in tako živel življenje izgubljenega človeka. Imel sem samo skrb za kanarčka in svoje gosli, najlepše in zadnje spomine na njo, a teh spominov ni več, zato sem bolan...“

Čez par tednov je Dječček umrl. Vaščani so mu preskrbeli vse potrebno za zadnjo pot. Hvaležni so mu bili za veselo urice, katere jim je pripravljval ob poletnih večerih s svojimi gosli.

„Moliti pa ni treba za Dječčka“, so rekli nekateri, „ker je gotovo v nebesih, saj je vedno trdil, da pride tje. Ako bi sedaj molili za njega, bi se gotovo jezil.“

„Seveda bi se jezil, ker bi moral potem našo molitev deliti drugim trpečim dušam, ker je njegova ne rabi.“

Tako in enako so se šalili ljudje še po njegovi smrti. Poznali in gledali so ga pač samo na zuraj, svet pa sodi navadno tako kot vidi. Edino jaz se nisem zmenila za take šale. Gledala sem v duhu veselje človeka, katerega je teža življenja uničila, ker sedaj je našel, če ne na tem, pa na onem svetu, izgubljeno srečo, o kateri je toliko sanjal... .

In še sedaj po preteku tolikih let, nisem izgubila spomina na nesrečnega Dječčeta. Večkrat se ustavi ob njegovi gomili, zrahljam zemljo, pod katero počiva, in čeprav me ljudje čudno pogledujejo, vsadim tu in tam kako cvetko, da otmem grob pozabljenosti in zapuščenosti. Bil je v očeh ljudstva razcapan, umazan postopač, a srce je imel vendar-le, kar sem zvedela samo jaz... .

Iz celega sveta.

Pet obsojencev po nedolžnem v 30letnem zaporu. V noči od 17. na 18. septembra 1903 sta bila umorjena blizu Bari na Laškem grof Domenico Viti in njegova služkinja Apolonija Lucatelli. Sum je letel na 5 okoličanov, katere so po dolgotrajnih in mučnih preiskavah aretirali in postavili pred 3 leti pred porotno sodišče v Bari. Porotniki so jih spoznali za krive umora in sodišče jim je naložilo na Laškem najhujšo kazen, namreč na 30 let huđe ječe. Obtoženci so ne-prestano trdili, da so nedolžni in so se pritožili na kasacijsko sodišče, ki je odredilo ponovno obravnavo. Toda tudi pri drugi porotni obravnavi so spoznali porotniki obtožence za krive, sodišče jih je zopet obsodilo in jih poslalo kot najhujše zločince po raznih velikih kaznilnicah po Italiji. Obtoženci so vstrajali še vedno pri tem, da so nedolžni, toda bilo je zaman. Obtoženci so bili obsojeni največ zaradi pričevanja nekega Nikolaja Massafre in orožniškega podčastnika Enrica Ricciardija. Izpovedbe teh dveh prič so se zdele sorodnikom obtožencev zelo sumljive in začeli so se za ta dva možakarja malo bolj zanimati. Kmalu so nabrali proti njima toliko obtežilnega, da je uvedlo sodišče proti njima preiskavo zaradi krivega pri-

čevanja. Ta preiskava je imela presenetljiv uspeh. Justični minister je odredil na poročilo sodišča, da se po nedolžnem obsojeni toženci takoj izpuste, obe prič, ki sta to zakrivili, pa sta bili aretirani. K sreči so odpravili v Italiji smrtno kazen, ker bi se bil izvršil v tem slučaju petkratni justični umor.

Kaj je dežnik? Dežnik je oseba, ki je oblečena v črno, žalno obleko, dežnik je oseba čmernega razpoloženja. Podoben je nočnim pticam, ker stisne k sebi svoja krila, kakor hitro posije solnce. In skriva se pred njim. Posledica tega je, da gre dežnik ven samo, kadar je oblačno. Vendar dolgega sprehoda ne mara. Iz stanovanja gre v kavarno, v cerkev, v urad, ali na kako veselico. In tam izgine. Dežnik je nezvest služabnik, ki rad zapusti svojega gospodarja. Vzamejo ga vam, oziroma zamenjajo vam ga v kavarni, v restavraciji ali pa v gledališču. Ako bi ga zopet radi zasledili in ga iščete, ga prav gotovo ne najdete. Sicer pa ni čuda, da dežnik ne mara svoje-ga gospodarja. Mi smo dežniku mačeha. Vzamemo ga seboj le takrat, kadar ga moramo. V salon ni sprejet, vedno mora ostati zunaj. Dotikamo se ga s konci prstov, in to z nekako zaničljivo. Dežnik je neuljuden in neljub predmet. In vendar nam služi, ker varuje našo obleko pred dežjem.

Lisice namesto psov. V neki berlinski ulici se je pojavil nad vhodom nekega trgovca z živalmi velik napis: „Ne bo več davka od psov!“ Pod napisom je bila velika kletka z udomačenimi lisicami, katere priporoča trgovec imeti namesto psov vsled tega, ker je bil davek od psov zopet zvišan. Berlinska občina je, stoječ na principu, da „živali ne spadajo v mesta“, zvišala davek od psov, tako, da se plača od psa že 30 K na leto. Od lisic pa ni treba ničesar plačati. In premeteni trgovec proglašja, da se lisice da ravno tako ukrotiti in udomačiti kakor pes. Lisice se prodajajo še dosti poceni, namreč po 8 K.

Valentin Vodnik o slamnkih. Vodniku so bili ženski slamniki še nekaj novega in čudnega. V „Novicah“ 13. dne junija 1797. je poročal: „Novine iz Benetk“ pišejo: Izpremembe v obleki v Parizu so še bolj nestanovitne, kakor so bile včasih. Nekaj dni sem nosijo ženske slamnate klobuke, slamnate poveze, slamnate pahljače, kmalu bodo nosile še slamnata krila. Dobro je vendar, da te lepe prijateljice niso same slamnate!“ — Kaj bi dejal dobri Vodnik, če bi videl Slovenke v današnjih klobukih, slamnkih in toaletah?

Največja hvala. Zfatar: „Vidite, ti biseri so tako lepi, da bi jih človek imel skoro za ponarejene!“

Ženski vestnik.

x **Radi politike razdedil hčeri.** Nedavno umrl njujorški župan Gaynor, ki je zapustil 1½ milijona dolarjev premoženja, je v svoji oporoki določil, da dobita njegovi najstarejši hčeri samo po 1000 dolarjev, ker sta se poročili z njegovima političnima nasprotnikoma.

x **Ženske v državni službi na Francoskem.** V francoski državni službi je ženskam zagotovljen jako ugoden položaj; delovni čas traja povprečno od 9. ure zjutraj do 2. ure popoldne, imajo prav dobro plačo in pravico do pokojnine. Zato je naval žensk v državno službo velik. Sedaj je v francoski državni službi 128.000 žensk, od teh 18.702 v poštni službi, 7356 pri železnicah (kot prodajalke vozniških listov, snažilke v vlakih, postavljalke ogibov i. dr.), 6000 pri cestnih železnicah, 300 pri zunanjem uradu (kot tolmači v Španiji, Maroku in Turčiji) in 800 v vojnem ministrstvu, ki imajo jako zaupna mesta. Pri vsprejemu v državno službo se upoštevajo pred vsem uradniške hčere, zlasti tiste, katerih očetje so si pridobili zaslug za državo.

x **Ženske v rusko-japonski vojni.** Popotnik, ki je živel več let na Japonskem, pripoveduje dozdaj malo znano dejstvo, da se je v japonski armadi v rusko-japonski vojni bojevalo tudi 10% žensk, ki so oblekle moško obleko in bile uvrščene med vojake. General Kuroki, ki je poveljeval 60.000 mož močni armadi, je imel med njimi 6000 v vojaško obleko preoblečenih deklet in žen.

x **Ženske v vojaški sanitetni službi.** Višji načelnik ogrskega „Rdečega križa“, baron Švare, je izdelal zakonski načrt, glasom katerega se pritegnejo ženske v vojaško sanitetno službo. V službo poklicane bodo le one, katerim to pripušča življenske razmere in še tem se nudi veliko ugodnosti glede oprostitve službe.

x **Obiskovanje bolnikov.** Če bolnika po daljši ločitvi zopet vidiš, zatajaj svoje občutke in ne kaži svoje žalosti. Če bolnik slabo izgleda, ne kaži, da si se ustrašila, a ga tudi ne tolaži z lažljivo opazko, da dobro izgleda. Ne nosi bolniku jestvin ali pijač, predno nisi povprašala, ali so mu v korist. Ne govori veliko z bolnikom in kolikor mogoče malo ali nič o njegovi bolezn. Ne govori z njim o kupčijah. Zamolči bolniku neprijetne družinske razmere. Ne godrnjaj proti bolniku zoper naredbe zdravnika, ker s tem mu odzameš zaupanje v zdravnika. Če je bolnik žalosten in obupan, potolaži ga s prijazno besedo. Ne ostajaj dolgo časa pri bolniku.

x **Kako se dajejo dote.** Neki Henry Hodgson v Saint Louisu v Ameriki je tako-le odmeril doto svojim trem hčeram: Najstarejši hčeri je dal toliko zlata, kolikor je sama tehtala, drugi toliko srebra in tretji toliko bakrenega denarja. — Londonski veletrgovec I. P. Orven je svoji edini hčeri na poročni dan izročil skromno molitveno knjižico. Toda knjižica je imela 75 listov — samih bankovcev po 2500 funtov. Spređaj v knjižici je bilo očetovo posvetilo, v katerem priporoča hčeri, naj vsako leto iztrga iz knjižice le po en list. — Založnik lista „Novoje Vremja“ v Petrogradu je svoji hčeri odstopil za doto dohodke iz inseratov na 4 strani lista, kar znaša okroglo 75.000 kron na leto. — Posebno nenavadno doto je dobila hčerka posestnika menažerije, Beckerja, ki ji je dal pri ženitvi 1 slona, 1 leva, 2 leoparda, 4 krokodile, 2 morska psa in 1 kraljevskega tigra. Vsak po svoje!

x **Dobro ga je izplačala.** Hčerka nekega tovarnarja na Češkem je bila nevesta. Zadnji dan pred poroko je pa ženin — trgovec — izjavil očetu, da ne more njegove hčere poročiti, ako ji ne podvoji dote. Oče je govoril s hčerko in izjavil, da noče razdreti njene sreče, da pa bo s tem svoja ostala dva otroka oropal dedščine. Hčerka je prosila očeta, naj izpolni ženino zahtevo. Oče ji je ugodil. Naslednji dan je bila poroka. Glasno in jasno se je glasil ženinov: „Da!“ — Toda še jasnejše in glasnejše ter odločnejše se je pa nato glasil nevestin „Ne!“ Duhovnik je še enkrat ponovil vprašanje, ker je mislil, da se je nevesta zmotila. Toda tudi drugič je nevesta odločno in glasno rekla: „Ne!“ Nato se je nevesta kratko obrnila k svojemu očetu in ob njegovi roki odšla iz cerkve, ne da bi se bila na ženina le še enkrat ozrla. Ko jo je oče začuden vprašal, zakaj je to storila, je dekle odgovorilo: „Ako bi se bila poroka že večeraj razdrila, bi bili vsi govorili, da me je ženin pustil na cedilu. To sramoto sem si pa hotela prihraniti. Naj jo nosi on, ki jo je zaslužil, ker se je hotel oženiti samo radi denarja.“

x **Novo sredstvo.** Da se moške, ki radi ne delajo, zopet k delu navadi, se uporablja sedaj v mestu Seattle v državi Vašington v Severni Ameriki za težka dela v kaznilnici. Tam obstoji postava, glasom katere se moške, kateri se stalno branijo dela ali iz lahkomišelnosti zapustijo svoje družine, lahko obsodijo v hude kazni v ječah. Kaznjenci morajo za čas kazni hudo delati, morajo podirati les, sekati drva, kidati gnoj in druga težka dela. Zato dobijo na dan gotovo plačo, katera pa se ne izplača njim, ampak njihovim družinam. Pravijo, da te kazni marsikaterega moža do dobra izužijo in so po prestani kazni v družini mnogo pridnejši in pametnejši.

x **Novije v kuhinjski umetnosti.** Kuhar nekega velikega berolinskega hotela in velik strokovnjak piše v listu „Dama“, da se je na kuhinjskem polju začel prevrat v prilogo priprostosti. Pred vsem se to kaže v tem, da se začinjajo posamezne jedi imenovati tako, da vsak takoj ve, za kakšno jed se gre, ne pa

kakor doslej, ko so se posamezne jedi imenovala po raznih iznajditeljih. Tudi jedi same se žele vedno bolj priproste in lahko prebavljive. Veliko veljavo imajo zelenjadne prikuhe, solate in sadje. Preje tako priljubljeno umetno okraševanje jedi se na celi črti odklanja; ljudje polagajo vso važnost na dobroto jedi same, za dvomljive okraske jim ni. Svet postaja pametnejši!

y **Pouk v šivanju za dečke** so uvedli na državni kmetijski šoli v Minesoti. Stvar ni tako smešna in narobe, kakor bi si kdo mislil. Kolikokrat pride lahko moški v položaj, ko bi mu bilo nujno treba, da bi si sam kaj zašil, a si ne zna pomagati. Mnogo moških se ne oženi in nima ženske roke, ki bi mu oskrbela potrebno šivanje; drugi se oženijo, a vseeno lahko mnogokrat pridejo v zadrego, bodisi da žene ni doma, da nima časa ali da oboli. V vseh takih slučajih bi nekoliko spretnosti v šivanju moškimi jako prav prišlo. Ravno isto velja o kuhli ter so v nekaterih londonskih deških šolah že tudi uvedli pouk v kuhanju. Na ta način se dela pot moški samostojnosti; moškemu se ne bo treba več ženiti zato, da bi mu žena kuhala in šivala, kakor se tudi ženski, ki si zna sama služiti svoj kruh, ne bo treba možiti radi preskrbe. V bodoče se bodo potemtakem sklepali zakoni samo iz idealne ljubezni. Zlati časi se nam obetajo.

x **Kako se nosi dežnik, oziroma palica.** Nikdar ne nosi dežnika, oziroma palico, vodoravno pod ramo, posebno če greš po potu, kjer je veliko ljudi, ali iz cerkve, veselice, na kolodvorih, pri pogrebih, procesijah itd. Kaj lahko se zgodi, da ž njim suneš v gneči človeka, ki gre za teboj, posebno če te tvoj prednik porine nazaj. Naravnost nevarna je taka nepredvidna noša dežnika, oziroma palice, za otroke, ki gredo za teboj, ker jih suneš ravno v glavo in jih lahko nevarno raniš. Tudi ne vrtil dežnika, oziroma palice, po zraku, posebno če je prostor tesen in obljuden, tudi tako lahko udariš mimoidoče. Če greš z razpetim dežnikom poleg koga drugega, pazi, da ne teče s tvoje dežnika voda na njega. Če gre kdo tik mimo tebe, nagni dežnik v stran in ga vzdigni, da gre neovirano mimo. Če gresta dva pod enim dežnikom, drži dežnik bolj na drugega kakor na sebe in dovolj visoko, da mu ne dregaš v glavo. Pusti dežnik vedno pred vratni ali v predsobi, ne nosi ga v sobo seboj, da ne pomočiš tal.

x **Nekaj o divjakih, na katere se cepijo vrtnice.** Nakoplji v gozdu lepih, ravnih, mladih divjih vrtnic meseca oktobra in novembra, prej ne, ker so mladice sohnate in takih se primejo po zimi črne pege in rade segnjajo. Pri koreninah glej na to, da imajo dosti vlakn, ker sicer se ti nerade primejo. Korenine nakopanih mladik potakni v redko ilovico in zakoplji v zemljo. Spomladi, ko so poganjki že 1 cm dolgi, preglej korenine, poreži jim morebitna očesa, potakni še enkrat v redko ilovico in posadi tako, da dobro potlačiš zemljo h korenini in dobro zalij. Posadi jih na stalno jim odločeno mesto. Nekateri prijatelji vrtnice položijo po predaditvi mladice nazaj v zemljo, a to ni priporočljivo, ker se pri upogibanju zrahljajo korenine in izgube svojo prvotno lego. Pač pa zatakni k divjaku kol, na katerega ga dobro priveži.

x **Na umivalne skledje iz porcelana ali emajlirane pločevine** se kaj rada nabere umazana tolsča. Isto odpraviš hitro, če pomočiš krepko krpo v sol in ž njo drgneš skledjo.

Milijonarka, psi in mačke. V Petrogradu na Ruskem je pred kratkim umrla večkratna milijonarka Varpahovska, ki je stanovala v svoji palači v ulici Morskaja z več nego 40 psi in mačkami. Vsak pes in vsaka mačka sta imela svojo sobo. Ti prostori so bili vzorno čisti. Hrana živali je bila izborna. Porabili so 16 funtov mesa, 9 kur in več litrov smetane in mleka na dan.

Srečna dedinja. V Wisbadnu na Nemškem je umrla neka gospa, ki je poldrug milijon svojega premoženja zapustila ženi mizarskega pomočnika Gibnerja, ki ji je v dolgoletni bolezn stregla. Oporoka je neovrgljiva in se je moral brat pokojnice zadovoljiti z odpravnino 300.000 K.

Kmečki delavec.

y **Slovenski liberalci in delavstvo.** Glasilo J. S. Z., „Naša Moč“, piše: Da slovenski liberalci niso bili nikdar prijatelji delavstva, o tem govori zgodovina liberalnih dejanj. Še vselej, kadarkoli so liberalci kje zahtevali izboljšanja in so morda malo odločnejše nastopili za svoje zahteve, takoj je stal za njih hrbot liberalni valpet s papirnatim bičem zaničevanja in sramotjenja. Kolikokrat je bilo delavstvo tarča liberalnega prijateljstva. Kaj vse se je v liberalnih listih pisalo o delavstvu in se mu hotelo škodovati.

* **50 let pri enem gospodarju.** V občini Wohlsdorf pri Wetmannsstätenu na Srednjem Štajerskem služi pri kmet. Thor dekla Cecilija Obenaus neprenehoma od l. 1863, torej celih 50 let kot dekla. Zvesta služabnica je bila že trikrat obdarjena z lepimi darili za svoje zvesto in vzgledno službovanje. Letos ji je c. kr. namestništvo v Građeu podelilo častno kolajno za 50letno zvestobo. Pridni dekli se kolajna posebno lepo podaja. Zeleti bi bilo, da bi tudi slovenske deklet posnemale svojo nemško tovarišico v Wohlsdorfu in bi tako dolgo zvesto služile svojim gospodarjem, da bi se tudi njim podarile epake kolajne.

y **Kmečki mladini v svarilo.** Pred kratkim je poročal „Slovenski Gospodar“ o strašni nesreči v rudniku Kardif na Angleškem. O nesreči piše nek delavski list sledeče: „Drugače tako zaposleni brzo-

jav prinaša iz Londona le še počasno vesti, da ni prav nobenega upanja več, da bi izmed 359 še pogrešanih rudarjev bilo mogoče iz glavne jame spraviti še kakoga živega na dan. Zdi se, da igra ogenj z reševalci naravnost strašno igro. Komaj na enem kraju ugasne, že izbruhne zopet kje drugje, včasih pa celo z večjo silo kakor preje. Obupno skušajo reševalci enkrat iz enega, drugič iz drugega konca prodreti v usodepolni zapadni rov, dasi ne vedo, koliko časa bi rabili, predno bi naleteli na zakopane tovariše. Nekega reševalca je podirajoče se tramovje ubilo, toda navzlic preteči nevarnosti so delali reševalci z levjim pogumom, nadčloveškim naporom in vstrajnostjo. Gori pa so v globoki tihoti čakale velike množice svojcev na uspehe reševalnega dela. Samo tuintam prekine nenaravno tihoto blazen krik kake mlade žene, ki potem v stoterih ženskih sreih najde bolesten odmev. Obupni jok in stok se kakor grozna obtožba dviga proti nebesom, na kar sledi zopet strašna tihota. Tukaj kriči neka uboga mati: „Moram priti do svojega sina“, tam zopet se vrže neki kakor smrt blede fant na reševalca, ki je ves črn ravnokar prišel iz jame in ga vpraša: „Ali ste bili v Mafekingu? Moj oče je v Mafekingu!“ (Mafeking je ime delu zasutega rova. „Ali ste bili v Pretoriji?“, tarna neka revna deklica, „moj brat je tam“. Reševalec brez vsake besede pa le odmahuje z glavo, da ni bil. Kardifski lord-major je sprožil denarno zbirko za ostale po rudarjih, ki so v jami „Univerzal“ prišli ob življenje. O genj še razsaja. Da bi prišli strašnemu jamskemu požaru v okom, so napeljali od vodnega nabiralnika 3 cevi, ki mečejo velikanske množice vode v jamo. Menjajoč se partije reševalcev prihajajo iz jame črni kakor sam premog in skrajno izčrpani. Da se zopet okrepijo, dobivajo vročo kavo in toplo hrano, na kar jih v avtomobilih vozijo v hitrem tempu po okolici, da dobe njihova pluća va-se zopet potrebno zračno kislino.“ — Tako je življenje onih, ki zapustijo nesmiselno svoj rodni mirni dom in hitijo v tujino.

y **Slovenski delavci, posnemajte!** Avstrijski nemški krščansko misleči delavci imajo močne organizacije. V strokovni nemški zvezi za Avstrijo je združenih 82.000 delavcev, v nestrokovnih društvih pa 46.000. Močna armada 128.000 krščansko mislečih mož! Vsak neuspeh delavstva je dobil satansko zadovoljni odmev v tem časopisju. Ako si ogledamo dobo boja za splošno in enako volilno pravico, tedaj opazimo liberalce vedno v nasprotujočih vrstah. V državnem zboru je bil liberalni zastopnik mesta Ljubljane najhujši nasprotnik volilne preosnove. V kranjskem deželnem zboru je morala tedanja katoliško-narodna stranka več let nastopati celo z obstrukcijo za izpremembo in razširjenje volilnega reda, nasproti združenim in zvezanim slovenskim liberalcem ter Nemcem, ki so imeli tedaj večino v tej zbornici. Liberalci ni hoteli ničesar slišati o volilni pravici delavstva. Istotako ni ukrenil prav nič za razširjenje volilne pravice slovenski liberalni občinski zastop mesta Ljubljane, dasi so bili vsi zastopniki slovenski liberalci. Da so dobili tudi delavci v kranjski deželi volilno pravico za deželni zbor, če tudi omejeno, se imajo zahvaliti res demokratični Slovenski Ljudski Stranki. Istotako se nam je priborila po tej stranki klub vsem odporom liberalcev volilna pravica v občinah. S tem se je dalo delavskemu stanu priznanje upravnih pravic v deželi kakor v občini. Obenem pa tudi opravičenost po splošni in enaki volilni pravici za deželni zbor in občinske odbore. Hinavski liberalci, ki so delavski stan povsod poniževali, se hočejo sedaj temu stanu laskati, da bi tako za svoje politične namene dobili kolikor mogoče glasov. V deželnem zboru zahtevajo splošno volilno pravico samo zato, ker vedo, da to brez dovoljenja veleposestva ni mogoče. S tem po svoji navadi farbajo javnost. Ustanoviti hočejo tudi — strmi-te ljudje božji — delavsko organizacijo. Kakšno, najbrže še sami dobro ne vedo. Pred 3 tedni so jim prišli v Ljubljano na pomoč tržaški socialno-demokratični odpadniki. Bič, ki tepe ob vsaki priliki delavski stan med Slovenci, delavstvo ne bo poljubovalo. Par — Bog se jih usmili — duševnih revčkov pa za delavstvo ne pomeni nič. Pošteno slovensko delavstvo se popolnoma zaveda škodljivosti liberalizma in neče biti ž njim v nobeni stiki. Tistim, ki nam odrekajo v resnih trenutkih naše pravice, ki nas ob vsaki priliki zasmehujejo in zaničujejo, delavci ne moremo in ne smemo verjeti, ako nočemo biti osleparjeni. Zato pa nič z liberalci in proč od socialne demokracije! Mi slovenski krščanski delavci imamo lastno krepko organizacijo J. S. Z., na katero smo po njenih uspehih lahko ponosni in katere se oklepamo s prepričanjem, da je edino pravo resno delavsko zavetišče. Nobeden resen in misleč delavec ne more biti liberalci in dati pod nož mesarjem delavskega stanu svoj vrat.

y **Podraženje živil v Sev. Ameriki.** Iz Statistike (seznama) delavskega urada v Vašingtonu je razvidno, kako naraščajo v Ameriki cene živilom. V zadnjih 10. letih so se cene živil zvišale od 19—118%. Statistika je bila vzeta 15. aprila t. l. v 39 industrijskih mestih. Primerjava te statistike s statistiko iz desetletja 1890—1899 pokaže sledeče odstotno zvišanje cen: Govedina 81'6%, svinjina za peči 118, slanina 112'9, gnjat 78'1, zabela 66'8, kuretina 79'7, moka 27'2, jajca 26'4, surovo maslo 61'3, mleko 39'2. Cena sladkorju se je znižala za 7'3%. Od 1. aprila 1912 do 1. aprila 1913 so odstotne cene tako-le poskočile: Govedina 16'6%, slanina 17'2, zabela 14'6, surovo maslo 8'7, svinjina za peči 17'5, gnjat 14'7, kuretina 9'8, mleko 4'9. Cena premoğu se je zvišala v zadnjih 10. letih za 7%. — In vendar še slišjo naši ljudje čez lužo,

Noben kmetovalec naj ne pozabi pri pomladanskem gnojenju tudi na gnojenje s kalijem, bodisi

z 40 odstotno kalijevo gnojilno soljo, bodisi s kajnitom.

kajti le popolno gnojenje s kalijem prinese največji dobiček. Na 1 oral (njive in travnika) se naj raztrosi 100 do 130 kg 40% kalijeve gnojilne soli ali 300 do 400 kg kajnita. Slednjega se mora čim le mogoče rano raztrositi. Ako se je zamudilo jesensko gnojenje ozimini, naj se zamujeno popravi z gnojenjem gor po suhi setvi s 100 kg 40% kalijeve soli. Rastlinam pa se naj da razventega tudi fosforove kisline in dušika.

Ta umetna gnojila se dobijo pri vseh kmetijskih društvi in trgovcih z umet. gnojili pod pogoji kalijevega sindikata. Pojasnila kakor tudi brošurice o uporabi vseh umetnih gnojil daje brezplačno

FRANC MULEC
LJUBLJANA, Marmontova ulica šte. 14 (Kranjsko).

Važen oglas Slovenske Straže. Citajte!

V današnjih težavnih razmerah zamore obogatiti le s srečko!

urška srečka +

je v to svrhu prva in najpriporočljivejša srečka, ker ima šest žrebanj vsako leto, ker znašajo glavni dobitki vsako leto 400.000, 400.000, 400.000, 200.000, 200.000, 200.000, 200.000 zlatih frankov, - ker vsake srečke mora zadeti najmanj 400 frankov, - ker je tedaj za njo izdan denar varno naložen kot v hranilnici. - ker igra že dolgo vrsto let in obdrži kupec po izplačilu kupnine trajno igralno pravico brez vsakega nadaljnega vplačevanja, - ker znaša mesečni obrok samo 4 K 75 v. in ker zadobi kupec še po vplačilu prvega obroka izključno igralno pravico. — Prihodnje žrebanje se vrši dne 1. aprila 1914. — Ena turška srečka in ena srečka italjanskega rdečega križa z 10 žrebanji vsako leto, na mesečne obroke po samo 6 kron. — Pojasnila daje in naročila sprejema za Slov. Stražo g. Val Urbančič, Ljubljana 4. Sp-e mejo se marljivo sotrudi pod ugodnimi pogoji. 171

Bliža se pomlad...

Velika priložnost za nakup

obleke za moške in dečke, vremenskih vratnikov, perila za delavce, belih in barvnatih spodnjih hlač, škornjev, čevljev, tifletnov, galosen, v vsaki velikosti. — Pletenin, jerbasonov za potovanje, torb, vreč za hribolazce itd.

Jurij Heumeyer, Maribor, Glavni trg 2.

Prodaja za vsako sprejemljivo ceno!

Kdor ljubi dobro kavo,

uporablja kot pridatek pravi zagrebški :Franck: z kavinim mlinčkom.

Z njim pridobi kava mnogo na slastnem okusu ter fini vonjavi.

Njegova nadaljna dragocena prednost je velika izdatnost.

ni em 45/25.648

Serravallovo železnato kina-vino

Higien. razstava Dunaj 1906: Državna odlika in čestni diplom k zlati kolajni

Krepilno sredstvo za slabotne, masekryne in rekonalacate. Pevarače veljo do jedi, utrjuje živce in popravi kri. Izboron okus. Nad 8000 zdravniških spričeval.

I. Serravallo, c. kr. dvorni dobavitelj Trieste-Barcols.

Kupi se v lekarnah v steklenicah po pol litra 4 K 2.60 in po 1 liter 4 K 4.80.

Glas gre kakor blisk

od kraja do kraja,

da prva kranjska pošiljateljstva trgovina

R. Miklauc :: Ljubljana 205

razpošilja najbolj zanesljivo blago tako na trgovce, krojače, šivilje kakor tudi na druge odjemalce in naročnike. Tvrda gleda le na velik promet ter ne išče velikega dobička in ima najboljšo tvorniške zveze, veliko blaga pa sama izdeluje.

Torej zahtevajte

takoj cenik različnih predmetov iz Prve kranjske razpošiljateljstva trgovine

R. Miklauc :: Ljubljana 205

Prvo naročilo Vas pridobi tvrdki.

Obstoj tvrdke čez 40 let! 1415

Kakšna gnojitev — takšna zetek!

Tomazeva žindra

je najboljša in najcenejša fosfornokislo gnojilo za spomladne setve.

Gotovi učinek! Visoki dohodki!

Tomazeva žindra „Zvezdna znamka“ se razpošilja kot zadržano čisto polnovredno blago v plombiranih vrečah, na katerih je označena količina vsebine in varnostna znamka.

Dobiva se v vseh prodajalnah, ki so z našimi plakati označene ali pa se piše naravnost na Oe. I. 300 Thomasphosphatfabriken, Berlin W 35

z. z. o. j. 6.1.14

Pred manjvrednim blagom se svaril!

Prevara

ali

sugestija?

Ponuja se občinstvu že leta sem ustne vode, ki so jako lepo parfimirane.

Občinstvo jih rabi in jih označi kot jako dobre, ker so dobrookusne, brez da bi o tem premišljevalo, je-li imajo tudi katerokoli medicinsko vrednost. Ako bi o tem premišljevalo, ne polagalo bi glavno vrednost le na okus, marveč bi vprašalo tudi po desinfekcijskih snoveh. — Tudi ni vse eno, ali ustna voda neprijetni duh zakrije, ali pa ga resnično odpravi. Dobra in vplivujoča ustna voda naj ne parfumi samo, temveč naj tudi vse snovi vnetja ter nalezljivosti uniči, neprijetni duh odpravi ter v kljub temu oazežujoče upliva.

Po teh temeljnih stvarkih napravljen je Pfefferminz-Lysoform. Pfefferminz-Lysoform presega po znanstvenih preiskavah tudi doslej kot najboljše priznane ustne vode šestkratno na vplivu. Obledi zob! Ker se rabi za en kozarec ustne vode samo deset kapljic Pfeffermina-Lysoforma, isda ena brizgalna steklenica skozi cele tri mesece! Kolosalno ceno in izdatno.

Ena originalna steklenica Pfefferminz-Lysoforma stane K 1.60 v vseh lekarnah in drožerijah.

Zanimivo knjigo „Kaj je higijena“? pošljem Vam zastoj in franko. A. C. Hubmann, referent „Lysoform tvornic“ Dunaj XX., Petraschgasse 4.

Več kot 1 milijon kron

ca. je v kratkih mesecih izplačalo zavarovancem društvo 1111

„Mädchenhort“.

Prvo splošno dobrodelno društvo za preskrbo dote in bale za dekleta, ki imajo namen stopiti v zakon

Vsak član plača v dveh letih 294 K in dobi čez 2 leti v slučaju poročitve 600 K in se torej sveta obrestuje z 124%. Sprejem članov: brez določene starosti, brez razlike glede vere, brez zdravniškega atesta.

Noben riziko! Zahtevajte takoj brezplačne prospekte od glavne izplačilnice „Mädchenhort“ za Stajersko, Gradec Annenstrasse 9, ali od njenih izplačilnic v mnogih krajih. Voditelji vplačilnic se za Stajerskem in Koroškem povsed pod ugodnimi pogoji sprejemajo.

POZOR POZOR

Za pomlad priporočam svojo veliko zalogo vsakovrstnega blaga za moške in ženske obleke, platno belo kakor pisano, cajge za hlače, srajce, spodnje hlače, predpasnike, robce za na glavo kakor za žepe, posebno veliko izber svilenih robcev za veliko noč! — Vse po jako nizkih cenah.

Pričakujoč obilnega obiska se priporočam

Jožef Ullaga MARIBOR
Tegetthoffova cesta 21. 70

Denarja ni,

draginja je vedno večja, zaslužek pa majhen. Ako hočete z malim trudom gotovo 10 do 20 kron na dan zaslužiti, pošljite za pojasnilo v pismu znamko za 10 vinarjev in svoj natančen naslov na:

J. Batič, Ilirska Bistrica 26, Kranjsko.

Vsaka odjemalka Stumpfove dobre ržene kave dobi k vsakemu zavoju (5 kg K 4.— franko) 2 darili, pri večkratnem odjemanju tudi sukno za

bluze zastoj

s kavo poslano Vrečica se da poračiti kot posodina prt

Jožef Stumpf,

tovarna ržene kave

Slotov na Labi (Češko).

Vzerci in prospekti zastoj in franko.

Prosimo, da se naroča naravnost pri gornji tvrdki, ker je glasom postav agentom pod kaznijo prepovedano v privatnih hišah žitno kavo prodajati. Vzerci in prospekti zastoj in franko. 1321

J. Fauland v Ptuj

trgovina z manufakturnim blagom se vsem priporoča. 576

Semena

za zelenjavo, cvetice in polja zanesljive vrste kupite pri **Sliv. Fontana jun. Maribor, Tegetthoffova cesta 23.** 160

Kmečka hranilnica in posojilnica v Ptuj

registrovana zadruga z neomejeno zavezo.

Uradne ure

so: vsako sredo, vsak petek in vsak sejmski dan od 8. do 12. ure in vsako nedeljo od 8. do pol 10. ure dopoldne. Vplačuje in izplačuje se redno samo ob uradnih dnevih. Pojasnila se dajejo vsak dan od 8. do 12. ure dop.

Uradni prostori

se nahajajo v minoritskem samostanu v Ptuj.

Hranilne vloge

obrestuje po 5% od 1. in 16. v mesecu po vložiti in do 15. in zadnjega pred dvigom. Nevzdignjene obresti se koncem junija in decembra vsakega leta pripisujejo glavnici ter kakor ta-le obrestujejo. Sprejemajo se hranilne knjižice drugih zavodov kot vloge, ne da bi se pri tem obrestovanje kaj prekinilo in ne da bi stranka imela pri tem kakih potov ali sitnob.

Na razpolago so strankam brezplačno poštno-hranilne položnice št. 118.060 in domači nabiralniki.

Posojila

se dajejo na vknjižbo po 5½ do 6%, na vknjižbo in poročilo po 6%, na menice po 6½%, na zastavo vrednostnih listin in tekoči račun pod ugodnimi pogoji.

Prevzamejo se dolgovi pri drugih zavodih in zasebnikih prošnje na sodnijo za vknjižbo in izbris vknjižbe dela posojilnica brezplačno stranka plača samo koleke.

OXO
kocke za govejo juho

družbe **Liebig** so vsled svoje velike vsebine najboljšega mesnega izvlečka pripravne ne samo za takojšnje napravljene fine goveje juhe, nego tudi za izboljšanje in okrepitev juh in emak, sočivja itd.

POZOR! Ne zamudite!
Za pomlad!
Domači in narodni trgovec
Franc Lenart v Ptuj

priporoča bogato izbiro modernega, novodošlega pomladanskega blaga za moške in ženske obleke ter bluže. Nadalje nudi vsakovrstno trpežno platno za životno kakor za posteljno perilo; najnovejše svilene in tudi druge rute, srajce, zavratnice, ovratnike, zapestnice, dežnike itd., seveda v zadostni izbiri.

Dobijo se tudi nepremočljive konjske plahte.

Kdor bo z blagom zadovoljen, naj pove svojim znancem, Kdor bo z blagom nezadovoljen, naj pove meni.

Priporoča se **Franc Lenart v Ptuj.**

Postrežba poštena. Postrežba poštena.

PALMA
pristni kaučukov podpetnik

in razno moderno blago za moške in ženske obleke pošilja po najnižjih cenah

Jugoslovanska razpošiljalna
R. STERMECKI v Celju št. 800, Štajersko.
Ilustrovani cenik o več tisoč stvareh se pošlje zastonj. — Pri naročilih iz Amerike in Balkana je treba poslati denar naprej. 211

Več tisoč ostankov vsake vrste za moške in ženske obleke, hlačevine, (cajgov) belega in rjavega platna, pisanega blaga za srajce ter lepih in močnih kamprikov **samo še en kratek čas** razpošilja

Prva gorenjska razpošiljalnica
Ivan Savnik, Kranj (Gorenjsko.)

Zahtevajte tudi najnovejše vzorce raznega blaga!

Univ. med.

Dr. T. Bergmann v Slivnici
za bolnike doma od 8.—10. in 2.—3. V nedeljo in praznike le dopoldne.

Jermena za stroje in drugo jermenje najboljše kakovosti se po nizki ceni prodaja in je vedno dobiti v trgovini z usnjem, GRUBER, Maribor, Grajski trg (Burgplatz). 222

Pozor! Cenj. kupovalci. Pozor!
Nova slovenska trgovina tik pošte
Alojz Brenčič, Ptuj
nudi cenj. občinstvu
za pomlad najnovejše blago
za moške in ženske obleke ter razne bluže, veliko izbiro trpežne hlačevine, različne ripse in satene obstojejih barv, raznovrstnega belega in pisanega platna za perilo, najnovejše svilnate robece ter vsakovrstnega narejenega blaga kakor: hlače, bele in pisane srajce, predpasnike, ovratnike, zavratnice, manšete, nogavice, dežnike ter sploh vse, kar v to stroko spada. — Za mnogoštevilen obisk se priporoča

narodni in domači trgovec
Alojz Brenčič v Ptuj. 54

Novo blago! Nizke cene!
Poštena in hitra postrežba!

Spodnještajerska ljudska posojilnica v Mariboru

registrov. zadruga z neomejeno zavezo

Hranilne vloge se sprejemajo od vsakega in se obrestujejo: navadno po 4½%, proti trimesečni odpovedi po 4¼%. Obresti se pripisujejo h kapitalu 1. januarja in 1. julija vsakega leta. Hranilne knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se njih obrestovanje kaj prekinilo. Za nalaganje po pošti so pošt. hran. polož. (97.078) na razpolago. Rentni davek plača posojilnica sama.

Posojila se dajejo le članom in sicer: na vknjižbo proti pupilarni varnosti po 5%, na vknjižbo sploh po 5¼%, na vknjižbo in poročilo po 5½%, in na osebni kredit po 6%. Nadalje izposojuje na zastavo vrednostnih papirjev. Dolgove pri drugih denarnih zavodih prevzame posojilnica v svojo last proti povrnitvi gotovih stroškov, ki pa nikdar ne presegajo 7 kron. Prošnje za vknjižbo dela posojilnica brezplačno, stranka plača le koleke.

Uradne ure so vsako sredo in četrtek od 9. do 12. ure dopoldne in vsako soboto od 8. do 12. ure dopoldne izven praznikov. V uradnih urah se sprejema in izplačuje denar. Prošnje sprejemajo vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoldne in od 2. do 5. ure popoldne. Posojilnica ima tudi na razpolago domače hranilne nabiralnike.

Stolna ulica števil. 6 (med Glavnim trgom in stolno cerkvijo).